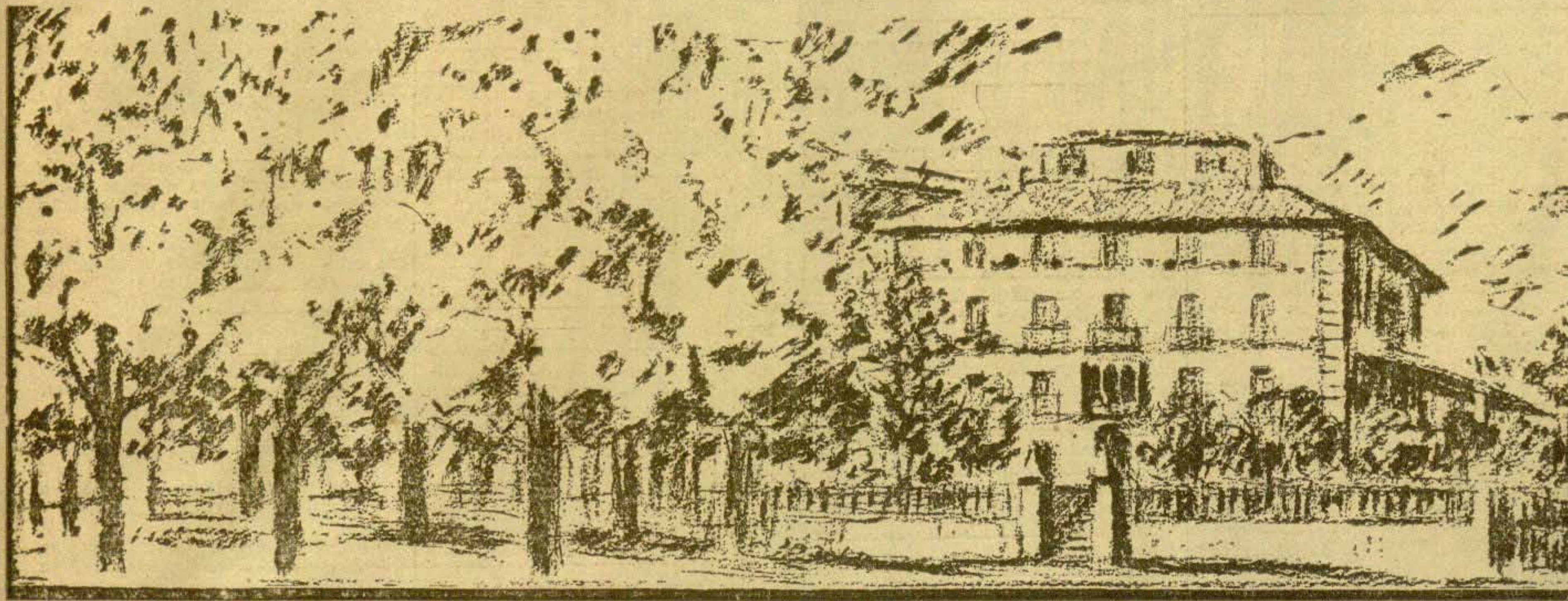

VI garén Aberi-Eguna

Gogotsu eta garretan abertzale guztiak, azkatasun bidean, Euzkadi'ren jayak ospatuteko. - Uri eta eritxaetan, zar eta gaste gertu, Egun andi au dala-ta. Itxostar eta gudari goralgariak geure omena, gaur. Aginduak zeatz bete, eta eukeraz jardun guztiok.

Nork sinistu elkian orain dala urte batzuk gaurko egun au ospatuko ebanik Euzko-Efía'k, eta ganera, oraingo egoera onetan? Ilaz ilaz, makalduaz, ezereztuaz, bere sakonera bein beliko amildu bidean joian abenda zar auxe gizon baten oyutara, seme baten antzietara, zihopa baten eskeintza lofen diadafetara bein bafiro itzariu, zuzpertz, jagi eta ibiltzen astiko zanik?

Bere burua nor zan ez ekien zeztan abenda, ezaguera galdua eban

EGITARAUUA

GAUR, ABERI-EGUNA

Goizeko 7.15'tan, Euzko-Eresbatza'ta' eta Txistulariak, kalek-kale goiz eresiak.

Zuzpi ta Erdietan, Afiaga enparantzatik, txistulariak akerak dira, VI Aberi-Eguna'ko sayoan.

Zortziretan, Begona'ko Andra Mari'ren eleizan, meza eta jaunartze orokara.

Amar eta erdietan, meza nagusia Andan, "De Angelis" eresiz, efiak eta Euzko Abesbatza'k abestuaz.

Ondoren, Areatza'n, Er'ekizuna Euzko-Eresbatza'k.

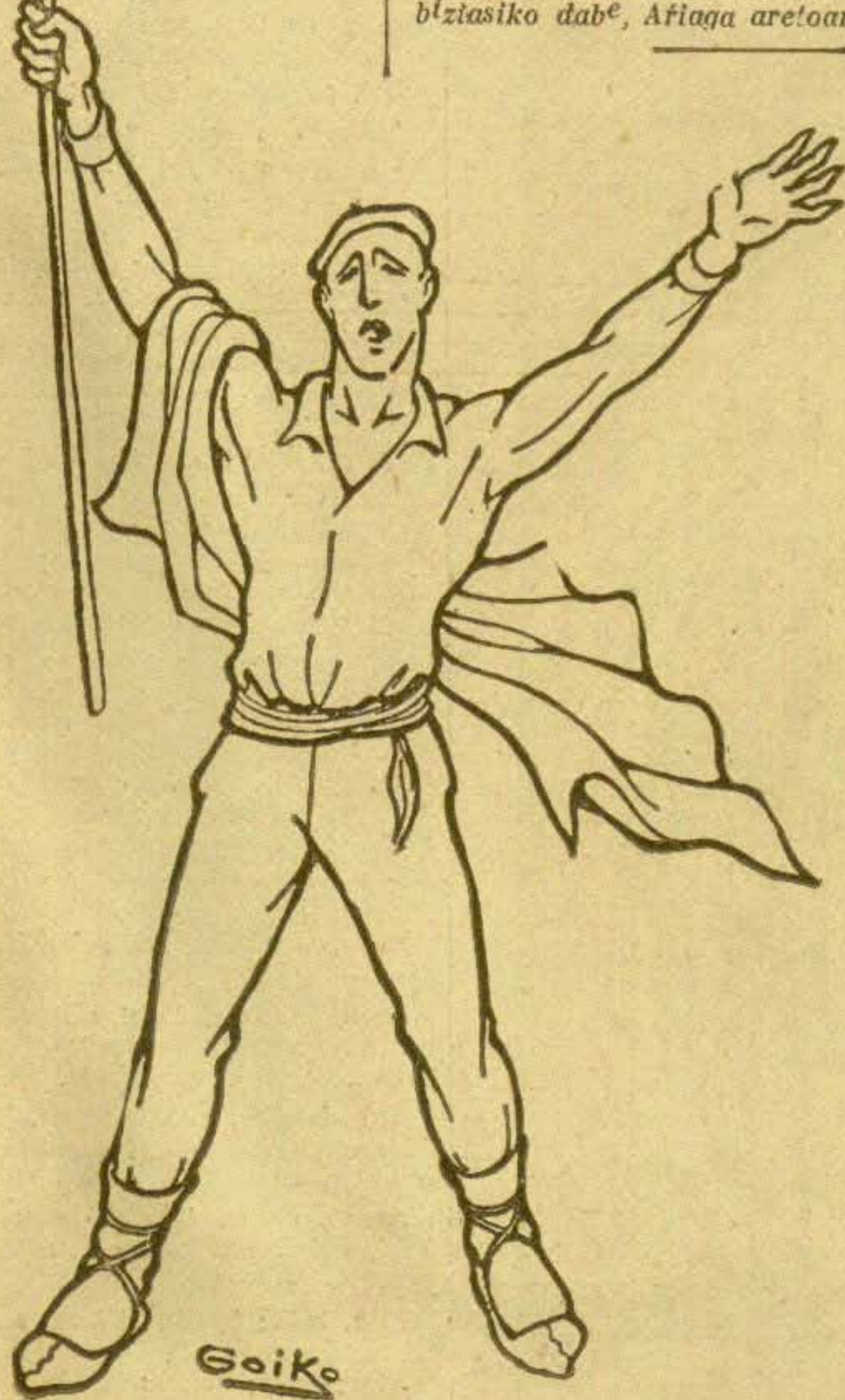
Afatsaldeko iru ta lastrenetan, "Amaya" antzezkiuna, Afiaga aretoan.

Iru ta erdietan, San Mames zelai'an, euzko kirol erakusketak bitarka.

Sei ta erdietan, "Amaya", Afiaga antzokian.

BIAR

Afatsaldeko sei ta erdietan, "Amaya" erest'antzezkiak laugarren aldiz biziastiko dab', Afiaga aretoan.

Goiko

efia alatz liburugari izkutu izan bai litzan lo-sofo galdidekoetik esnatua dogu. Ta efiá, Euzko-Efi da; abenda aua, Euzkadi dogu, ta bere izaera, bere bizitza, bere odola, bere gogoa ditu, ta bere eguna, Aberi-Eguna, seme guztiek bere magal berora, bere kolko lastanera, bere babes gozora, bere besoetara samur samurki, lastan eta maitez deika inoiz ez ahean aritzen dan Eguna.

VI^{gn}. Aberi-Eguna aurtengoa. Le-na oroi pen, etorkizuna ames. Aldi go-gangariagorik, ordea, Aberi'ak ez, ronbait gaurko Eguna aha. Bizitza-ren zartada berora sofean daua, bere bidez asi dau Euzkadi onek, une lafiagorik, aldi gurenagorik ez, bea-bada. Gogoz eta indafez, expataz eta gogotz, lur-ganetik zearo ta tutafez kendu asmoz, basojau gaiztoena iduri, etsai amofatu indafetsua gañeratu bai-yako, erpez ufatu, odol-jario ulziaz euzkoen abenda.

Beti etsayez inguratutako efi zar onek, ordea, bai kemenik odol artean be bulartsu jagi eta eriotzeaz guda-karik, itzalena egiteko gertu.

Sinismendun, azkatasun-zale eta zuzentza bila ona emen, bizi, adoretu, zutik eta ernai Euzko abenda zafa.

Gogoa azkatu eban, Sabin'en oyu solletara, eta soña, nailtaez, etsayen erpletatik yaregingo dau.

BERPIZKUNDE

Eleiz jayak bezela, ba-ditugu euzkotafok Aberi-jayak. Bata bestien on-

doan, alkartuta, batean, geure gogal, asmo eta gurariak legetxe, maitasun bi ofen batasunean jairik zoragafien egin oi ditugu Aberi gaxo baten intziri liburatzalea entzun gendua-nok.

Efi zafak berpiztu; Berpizkunde-festak Eleiza Ama'k. Bai zoragafi jai biok batean.

Alaitasun deadafa euzko-lurak zeaf zabaldu zan atzo, eta gogoaren oñazeok uxatu-aldia izan daben antze-ra, azkatasun dirdayak gure beko-kiak argia jo ditu, gure kopetak izpi urdinez apaindu dira, eta bein beliko biotzak alai ezpanetan itipaf ager-tuko euzkotafok Jel-erpiñerantz.

JAI ASIERA

Atzoko iluntza oskofian, eguna jantzi bariz apainduta "biar-arte" agurka joan zitzaigunean, eresi zar bizkotaf, soñu alai esnakotaf, du-rundi bizi eta zuapertzelek, Euzka-di'ko luraldetan aize zeaf bafe lotu ziran, azkatasun egariz.

Uri eta eritxaetan, kale txaior eta zabaletan bezela, muño-bizkar eta basabidietan, txistuaren irintzi atse-ginak, afo eta aise, sue eta gozo, nu-nai zabaldu ziran.

Bilbao onetan, Txistulari-talde eta Euzko-Eresbatza kaleak zeaf ari zi-ran biribiketa alayak joaz.

Jai-dei genduzan, pesta asiera soñu bategari eta ariñok.

"AMAYA"

Afiaga aretoan sartu eziñik jardun genduan. Ez izan alpefeko gure er-tillarien alegiñak, euren lanetara eris efuz, gañezka ez elduteko. Goiburuz egoan aretoa, antzezleriak gogotsu eta urduri, iendea pozik eta ifikitzen, noiz asko.

Joan diran astetan egindako ale-gin bizi eta etenbakoak, elburua lor-ututagino eroan ditte artezkari, an-tezleri eta enparau lankideak.

Antzezkiuna "ederki baño obeki" aitua dogun norballek iritzi zuf eta ondo neurtiz, berak oi dauan bezela, adirazi euskunez.

Irizle-mirizle edo kritikuak itz be-gie antzezkiunaren gorabera, bakoi-tzaren jardun, ereslarian lan, eta abar zeatz-meatz azalduteari buruz. Izpafari onek itz goralgariak baño ez ditu atzoko Afiaga-gaitik

(Azkenengo ofialdean dafal.)

Euzkadi'ren areiuak euren arpegiak abertzale irudiaz estaldu oi - dabez saritan. Ofegatik, bai z be gaur, zur ibiltzea da ok gu aber-tzalioi.

ALLELUIA!

Piztu da Jesus. Azkatu gaitu Jesus' ek Zorionekoak gera beraz. Lotuak geunden, ilak gñan atzo. Gaur beriz azke gera, piztu baitgera Jesus'ekin batera gu era. Gaurko egunez gure Ama Eleiza pozez lertu beafean azal-du oi-zaigu. Ainbat jazapen, neke, oñaze, ta min bizien ondoren Gurutz aundi baten zinzilik il zan bere Irasle ta Gidari Jesus Gaur ordea bere etsai guztiak eta eriotza bera garaituz ilau-retik iragarria zeukana bete du. Piztu da. Eleizaren poza! Poz ori noibait bere mendekoei adirazi nairik itz bat berezi du Eleizak eta gaurdanik asi ta ufendatatzigun berogaitamaf egune-tan eresi oso ta mamitsua degun iz gox, ori aitu-azko digu, ALLELUIA! Ezta itz ori gutara, ezta lufarak sor-tua, Zerutafel bein eta beif entzun izan zien Joan Deunak bere idatzil bi-kain Apokalipsis de'akoan dlogunez, eta andik bereganatua du Eleiz Ama doneak, gaurko egunez nabaitzen duen poza itz baten azaldu ta abestu nai ba'lu bezela. ALLELUIA! "Osasuna, Aintza ta Gorabena gure Urtzi Altu-ari" zion Jon Deunak entzundako abes-tiak. Eta ofen antzeko ainbat eta ain-bat itz ezitzaen ondoren, beste mila-ka abosen erantzuna entzuten zun: ALLELUIA, AMEN. Orixe esan nai du ba Alleluta itz mamitsuak, Aintza, Osasuna, Gorabena Jainkoari, Maita-suna, Gentza gozoa...

Gure Ama Eleizak, oraindik irasi befa zala beretzat aukeratu zuen ALLELUIA eresi gozoa berez maita-sun eta ezti utsa darion abestia da; bañan gaurko egunez norbaitzen min-gañetan minkaitza ote dan bi'dut naiz. Batez ere andiko aldean aldarean abes-ti ori besten ari diran Apezpiku ta apaiz batzuen zingain eta biotzean ALLELUIA ofek zer esan nai duen irakuri nai nuke. Maitasun ote? Jau-nari Aintza? ote? Kezkatia naiz berez

eta ALLELUIA itz goxoari ezin diot Maitasun goxo uertu. Aintza, España' ri, Aintza Francorri' esan nai ote duen "Euzko-kristau zintzoei Gofoto" esan nai ote duen kezkan jafita naukate. Niki beintzat orixe aitzin diet ordizka bederik, eta ofeia expada barkatuko didate nere ausardiya eta entzumen txafa. Egun aundia degu euzkotaf kristau zintzook Berpizkunde eguna, gure Aberi eguntzat bera aukeratu baitegu aspaldion. Aundikio ta pozez jantzia ospatu izan degu beti jai ori pak-aldian. Eta guda-aldian zer? Aldi txafa dala-ta alde batera utzi oitura ori? Ez, jaunak, Aurtin ere oiturari jafaituz ospe ori beragan izango du Berpizkunde egunak Araudi-mendean daukagun Aberi zati maite ontan bein-tzat. Eta Gipuzkoa'n, Araba'n, Napa-foa'n bizirik dirauten euzko-abertzale zintzook ere gogoz lagun izango ditugulakoan nago. Batzuek poza biotzetan dutela, beste batzuek begiak malkoz bustita, asko naigabez josiak; bañan guziok biotzean Aberiaganako maita-sun súa degula Eleiz Amarekin bea aginda abeslari ekingo dlogu! ALLE-LUIA esango degu gogoz, biotzez eta aoz "Aintza, Gorabena ta Omena Jaun aundi ofi" esan naiko du gure ALLE-LUIA abestiak. "GENTZA, ZORIONA, AZKATASUNA Euzkadi'ri" erantzun-go digu jaunak Zeru goitik. Eta guk guziok batera AMEN, ALLELUIA, bariz ere. ¡Gauz ederagorik!

Leoburu'taf Bikendi.

"Eguna" ren 17818
URUTIZKIÑA

EUZKADI

- ERIJETATIKO IZPARAK

BILBAO'KO izparingiak

Zaldibar

ABER-EGUNA.—Berpikunde, egunak, VI Aber-Eguna ospatzeko, Zaldibar-ko Euzko-Batzokiak eraldatu dituen jaiak. Larunbate ilunabarrean, Batzokiko txistulariak egingo dabe kalejira.

Igande goxeko sei ta erdjetan, ataturiko txistulariak, txalderik txalde alafuko gainbe erorren-eresjekaz.

Amatean, jaupa nagusija, Batzokiko abestaldiak abestuta, Perosi-iren-iru abotsakua ixango da.

Ondoren, Arana-Goiri zeyan erpatadan-zea.

Afatsaldeko iruretan gazteakuben oin-lasterketa, soka tira, abar eta abar.

Bostetan, erpatadantzarijak eta jafoyan, ilunabaterarte, euzko-ermerijak.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

Afatsaldean, euzko-dantzaketa alaya.

GEURE ARTIAN.—Laudiotik etorita emen agutu dogu Uribe'tar Kepa, "Itxas-alde" taldeko musikari gudar askafa.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

ayen antzera alfer edo zanganoak jarritaz, etxeko arierioa katagofien da.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

TXINDOR-KUMIA.

Ikasi zaguñ ba geren buruak zuzentzen besteren begiko lasto puskari utzizaz.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

LITARGI.

Euzkadi

Aber-Egunatzaz idazten dau. Eta euzkotarontzat goguangarria dan egun ospetsu onetan, Araba, Nabara ta Gipuzkoa gogoratzen dauz.

Aber-Eguna euzkotar gustijona da, ba. Eta euzkotar gustijona dalako, Euzkadi gustijan ospatu ixan dirala. No aberjaren aintzakoa jai goguan dabilok.

Egun baten, Gipuzkoa'n ospatu ixan zana goguangarria ixan ba zan, urtegun Araba'n ospatu ixan zana goguangarriaguna baño ez elizan ixan.

Eta Araba'kuari jaitu ixan eutsana, bari Nabara'n ospatu ixan zana, Euzkadi gustiko aberizalaki gomutetan dabena dala agertuten dau.

Ondioño ba—difo idazlak—, Iruña'n ospatu ixan Aber-Eguna'n gomutia, gogamenjan jositia bat jerau dabilala.

Nabara'n edestija gomutetan dau, ta orain guda ezakafira begiratu begi-gurian ikusten daben Nabara zorrikarekuak bijoz-mina baño basterik ez damotso.

Nabara gaxu! Bere semetrik jorjenak eta bijozdunenak, Euzkadi'n agiritzen dabezan idazlanak beridatza bilbatza gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.

Langillen izparingia arek Bilbaoko gaxatkeri-zaljei irakurbeko emotiaz lan aundia bayen onurakora egiten dabela difo asteroko onak.</

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euzkadi Jaungoikua'rentzat" txil-
du bage, ean oi-eban Arana
"Gofri gure irakasliak.
Esaera au abuan, goguan eta
bijotzan auki bazeu dogu, beti
ta beti.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Batzaia Lendakaritza'n. - Kanje dalakoaren ardurea, Zuzentza zaingoa'k izango dau auferantzean. - Osasun Zaingo'ko oar jakingari bi. - Janari banaketa bariak urengo astean. - Gaur, ogia. - Abere aldaketak. - Espetxeak ikustatzen Leizaola ta Aretxalde jaunak.

Lendakaritza

Lendakari jaunaren jarduna
Encomienda Llano buruzagi eta Ciudad gudalburuarekin jardun-aldia izan zuten lendakari Agite'ak Joseba Andoni jaun agurgariak.
Batzaia burutu ondoren, Algorta' rako arto zuan lendakari jaunak, etxeokan bazkaltzeko asmatan.
Gero, afatsaldez, Añaga antzokira joan zuten "Amaya" euzko antzerki-eresia ikustera.

MADRID'GO guda-izparak

Madrid.—Erdi-aldetako guda-oin geienetan bar-xamaf egon dira guda-aldetako.
Guadalajara lufaldean guda tokiak eta guda esiak egin dabez erkaldaiek. Guda toki ofeik artzeza sail, be, sail izango yal-ko asaldaroi.
Guda-ubanetik guda-lubana dunbados-ka aundirik ez da izan.
Suizkilibizkorak ekinaldi luzeak egin dabez ofatino goizaldean.
Aurko guda-okitian egozian ormitre-ko asmoz, asi ziran erkaldaiek belbiki-iroka ekinaldi zafatuak egin eutzezan pa-ristok. Oren ekinaldiak ekinaldi ornatu egin ebezan aurkoko efi aldelek.
Suagariak paxiston kabiak suagatzen jardun ebezan.

Paxistonek, be, ekinaldi bizi-biziak egin ebezan, baiña azkenek ixilduaz egin ebe-kan erkaldaiek.

Atzo goizetia argi argia izan zuten eta erkaldaiek egazkinak Almadrones suagatu ebezan.

Signuza'ragino jafaitu ebezan erkaldaiek egazkinak eta uri ori be, suagatu ebezan. "Eizakoak", be, an jua ziran suagata-raloak zaitzen.

Toki batzuetan "eizakoak" jaxi jaxi egin eta asaldarien guda-okitian egozian, suizkilibizkorak ekinaldi troka ekin eutsen.

Madrid ondoko guda-okitian bar-xamaf izan dira ta dunbada banaka batzuk en-azuten ziran bakarik.

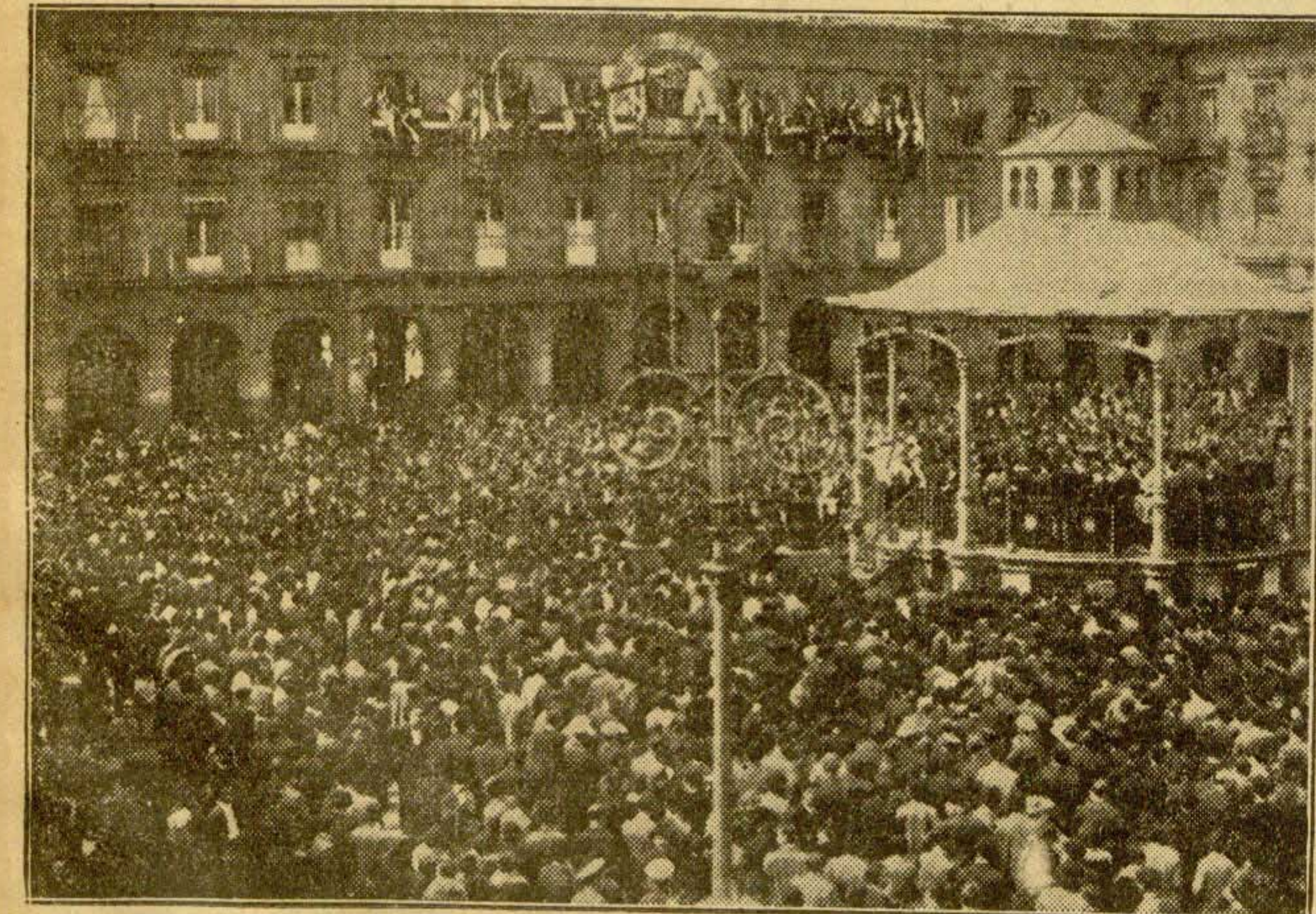
Garabitas mendien beste aldean ager-itu ziran paxista taldeak banantzeko, er-kaldaiek suagariak egin ebezan ekinaldi batzuk.

Avila'ko sailtan suagariaren artean bu-ruka zitela izan da. Goizetik guztian, as-ten bage jaurti ta jaurti jardun ebezan er-kaldaiek suagariak.

Jarama'n ez dago izpar urtenik. Bak-ten of, be.

Ekin aundirik ez dute izan baiña, erka'darak auferaka jafaitzen dute

Paris.—Españan, eguraldiaren txarrez eta Aste gureneko, jaiak ere bai agian bide, guda-okitian ez dute ekin aundirik izan. Ala ta guztiz ere, erka-darak Alcarrejos eta Villanueva del Duque alderuntz auferaka egin dute. Franco'ren mende dauden alemaniar egazkinlariak zoritzafeko ta erukari dira.

Gazteiz. Abeslariak eta ereslariak Euzko Abenduren Erersekia abestu ta joan, mila ta lagun biotzak gori ta gogoak amestari Aberiari eskintarik biziena eginen ta erduen artean.

Idazkari jaunak esandakoa

Lendakari jaunaren idazkari bere-zi Basalduta'ak Kepa jaunarekin izan gendun aldi.

Guda-okitietako beririk ez zuala zuala esan zigun.

Orixe, Orduña-inguruan "boronda-tezko" bat agertu zala geurelaren ar-tera. Asti zai egonaren paltaz ez ei-da beinepein etori.

Atzoko batzaia

Atzo goizeko amailetan asi ta or-dukari oget guxiagotan amaitutako batzaia ondoren, Leizaola, Gobernu-ko idazkariarekin topo egin gendun eta galderak asi. Erbestetako ikurfin eta ikurfin ofek lortzea izan zutela ba-tzargai erantzun zigun. Ondasun ta Orniketako arduradunak oar egokiak egin ei-zituzten.

Axilolatu edo prisionero ta paxista-fen lufaldeen atapatutakoen kanjea-ri buruz ere jardun zutela, gaineratu zigun Leizaola jaunak.

Auferantzean kanje-arazoa eraba-kitzea, Zuzentza-Zaingoari bakari-bakari dagokiola, eta eskakizunak egi-tea, batzai: Bide ontatik izan ezik, gaitortzeko saiatze guztiak alpefika-koak izango dira ta bide ontatik saia-tzen diranak paxistaren lagun etsiak.

Azkenek, gaur urian ogia izango gendula esan zigun eta laister seku-lako garritak etortzekoak dirala ta zati baterako izango degula ogia.

Osasun-zaingoa

Osasun-Zaingoan oar auxe eskura-tu ziguten:

Leketto'ko osakigile aztertzaile Ugalde Muxika'ak Koldobika jauna-ren aurkako idazki-agiria irakuri on-doren, erka-eriketaren aurkako dala adierazten zuan idazkia agiria, agiri aztertzaile epaile berezi ta Zaingo ontako lege-adierazleak emandako iritzia ontzat emanaz, lengo bete bea-fetarako Ugalde Muxika'ak Koldobi-ka jaunari eskubidea ematea eraba-ki del.

Leketto Udalar dagokio zor zaion atzeratutako lan-saria ordaintzea.

Bea' danetarako agertzen det au.

Bilbao'n. 1937'gn. epaila'ko 25'gnz.

Osasun Zaingo'ko arduraduna.—Es-pinosa'lar Alperda.

Sa'erosketa ta Orniketa Zaingo'an

Lasa jaunarekin izketan
Edari ta Erosketetako zuzendari nagusi jaunarekin izan gendun atzo jardun-aldi.

—Badakizulenez, gaur olia ta af-daoa banatu da. Olia oi danen efa-zio-erdia eman da. Geuk nai gendun beste ez gendulako egin degu ori ta nolabait jendeak zeukan olio-egaria asetzeko.

Baiña, atzo ontzi bat eldu zan eta beste gauza askoren artean, olia ugarri ekafi du. Ori dala-ta, datoren astean, bestetan egin dan besteko olia-efazioa banatuko degu: buruko laur-den bat.

Gaiñera, olia bidean, ere badegu eta naikoa, uzte degunez. Poz-pozez esan bea'fa dizutet: olio-arazoa era-bakita ta ziurtatuta daukagu.

Arduari buruz, eta auferagoko

batez esana betez, enbotelatutako ar-deolegi edo almazenetara, bialdu di-lugu, onak bialdu ere, enbotelatu de-zaten. Txartel berezi bat ezafiko dio-le mueta ortako botela bakoitzari. Sa-neufia esartzea Zuzendaritza Nagusi onen lepo izango da ta saltzaileak on-tzat eman bearko dute saneufi ori.

Aitatutako txartel berezian ezafiko da saneufi ori.

Datoren astez—jafaitu zuan—ar-dao efazioa ematekotan gera ta Or-niketako Zuzendaritza Nagusiak. Jan-ari-efazioa beria egiten, lagunduko digula uste det. Datoren astez, jana-ria ugarri xamaf elduko dala uste det eta, gaiñera, janari-efazioa ugaritu egingo degun itxaropena daukat.

Guzti ori—esan zigun azkenek La-sa jaunak.—Zaingo onek egin duan etengabeke lanaren ondorena da.

Orniketa Zuzendaritza'n
Gomez Beltran jaunaz eguneroko izketaldia izan genduan eta izparfen bat edo beste azaldun euskun

Ogia, gaur
Alegin andiak eginga, gaur, eri osoarenizat ogia egingo da. Baiña gaurkoan bakarik, gari eta urun pila geyago jaso eza'adagitu beintzat.

Gai geyago artu ezketinoan, bai, auferantzean be. Ostantzean, gexote-gietarako eta guda-ofetarako solik, joan dan egunetan lez.

Janari geyagoren zain
Janari pila geyagoren zain dagola adirazi euskun Lasa jaunak, eta ofe-tara ezkerko banaketa geyago izango daltugu. Gai ofek artu bezin lastef olantze egingo.

Ufengo banaketa
Ufengo ilaren 5'gn. egin nai geinke banaketa baria. Zeartasun geyago, astelen ala astartez jakingo.

Gizarte-Laguntza
Izpar giti

Atzokoan Zaingo onetako buruki-dea ez genduan jauregi oretan aur-kitu, Euzko Jaurralitza'ren batzaiera aldegina bai, genduan.

Eskaleak bildu
Eskale gaxak bilduteko etxe bat idegi dabe, eta ganeke egunen baten izango da leku oren askunde.

Asmoak asmo
Idazkari nagusiak asmo ugari zi-tuela esan euskun, baiña danak ba-tean adierazterik ez eba.

Asmo ofek egi-antza artu dagie-nean azalduko, ordea.

Eragozpenak gaitortuz
Zaingo onen jantokietan, lagunak arduradunekin gorabera batzuek izan dituela-ta, eragozpen-oe'k labandute-ko, oar bat argitalduko da.

Oar ori egin orduko, langile-batzae-tako ordezkariekin izketaldi bat izan dau San Pedro jaunak, alik etezen atonduteko.

Nekazaritza
Abelgoiak lekuz aldatuaz

Beriatu'ko batzorde bat, idazkari nagusiak batzartua egon zan, uri are-tako basetxietatik abereak beste efi batzuetako basetxietara alik egokien aldatuteko alegiak egiteko.

Beste izparik ez genduan jaso emen.

Langinitza

Ageraldak

Ikerlari ugari eldu zan atzokoan Zaingo ontara.

Durango'tik salakuntza-agiri bat jaso dogu, ila onen 19'gnz. lau egin ezebezen izenak emonaz. Izen ofe-skada ori ez da osoa.

Zuzentza ta Gogo-lantzea

Espetxeak ikustatzen

Burukidea eta Aretxalde jauna, es-petxietako artzeari nagusia, jaya-tan oi dalako ikeraldia egitera izan ziran, espetxeak ikustatuaz.

Agindua

Euzkadi'ko Ikastola guziak, Lenen-malako Zuzendaritza, Nagusiaren ikuslaritzaipen ipiniko bagenitu, onu-ra aundiak gureganatuko genituzkela uste degu. Oriaz, auxe agintzen del:

1'go. atala. Euzko-Jaurralitzaipen dagon lufaldean ixilean jarduten di-ran Ikastola guziak, eman bezaiote bere izaeraren befi aitatutako Zuzen-daritzari: Agindu au argitaldua izan-gan dan egunaren amabost-ur'en bu-ruan eman gañera.

2'gn. atala. Auferantzean irrikik di-ran ixileko Ikastolak, baimena es-katu bearko diote Zuzendaritza Na-gusi oferi.

3'gn. atala. Agindu onen ausleak, dagokien lez zigotutak izango dira.

Bilbao' 1937'gn epailak 23.
Zuzentza ta Gogo-lantze burukidea, Leizaola'lar Josu Mirena.

KORTAJARENA'RI

Matxinada zalak au

sortu egunean

Basatin'gn gitan biok

kanizuko lanan.

Geroztik emen zabiltz

bat eta bestean,

noiz nai ab step eta

noiz nai guda-onen,

txalogaria zera

enskaldun artean.

ABERI-EGUNA

Ona, emen, VI Aberi-Eguna. Eta seigafen au, Urzi-lagun, ospe aundiz ospatuko dala uste dogu.

Euzkotaren Aberi-Eguna ospe aundiz ospatuteko-ta, aldi au ez da aldi-rik egokiena, ixan, ez da giti-jagorik be. Euzkadi'rik geyena paxiotafen menpe aurkitzen da, ba. Paxiotafen menpe aurkitzen ez dan Euzkadi'ren zatija, Bizkaya da.

Bizkaya zati txikija da, ixan. Jufez txikija dan afe be, baiña bi-jo-tzez aundi-aundija da. Beraz, Bizka-ya'ren bi-jotza, euzkotat' gusitjenzat zabaldulen dan ondo bako bi-jotza da.

Beti be bi-jotzuna baxen bi-jotze-rea ixan dan Bizkai au, baiña, ma-txinada-aldi onetan, bi-jotz utz-utza eginda aurkitzen da.

Paxiotafen gorotzoko atzama'at-etik iges-egin al-ixan eben Araba, Gipuzkoa ta Nabara'ren seme-alaba mate-kutunak be, bizkalafen odola-ren odola ixan be-ta, Bizkaya'k be-suak zabalik arlu ixan dauz. Eta emente aurkitzen dira, Bizkaya'ren bi-jotz-bi-jotzian, Ama Euzkadi'ren al-tzo bero matilian.

Euzkadi'ren iru zati, Araba, Gipuz-koa ta Nabara, paxiotafen menpe aurkitzen dirala esan dogu. Lufak eta etxiak bakarik, baiña, Euzkadi-abejiaren seme-alabak, ba, paxio-la-fen edenezko epe-afetik iges-egite-ko, Bizkaya'ra hegira'u eben, Bizka'i-ra etori ziran. Eta Bizkaya'n dagoz. Eta gaurko Aberi-Eguna Bizkaya'n ospatuko dabe.

Gaurko eguna, VI Aberi-Egunu, ikuskarjia izango da...

Egun-ufatiaz baterako biribilketa alayak, Euzkadi'ren etorkixun alaya ta zori-jonekua iragarik dabe. Goxe-ko lenengo orduko txifinguzlarien lasterka ariñaren asikereak, Euzka-di'k azkatasun-bidia-zin' asi daben ariñeketea.

Goxeko zortziretan Begonia'ko, Mi-ren Neskutza'ren etfaxadonen ixango dan jaupeta ta Jaunafite aruna, euz-kotaren zifinimen senduaren eustafi-ia izango da. Eta Jaunafite ofetara elduten diran euzkotafak, arabar, gi-puzkoar, bizkaitar eta nafarrak, JAUN-GOIKUA eta LAGI-ZARA aldi ta une gusitietan aldeztuteko gertu izango diran Euzkadi'ren gudari zin-tzuak.

Ama' ta erdijetan ixango dan jau-peta, Bilbao'ko kirol-landa zabalian ixango dan jaupa ospetsuba, Euzko-Efi osua zifinistadun agertuko daun jaupeta ixango da, Euzko-Efi osua landa baten batuko dauna.

"Amaya" esan antzerkijak Euzko-Efi'aren efi-gogua agertuko dans-ku. San Mames'ko kirol-jayan ixango diran kirolak, Euzko-Efi'aren kewe-na ta.

Gaurko jayak, VI Aberi-Eguna'k edestijan ingoskirik agerijena ixango dau. 1937'gko, epala-28'garenan, pa-xiotafak ekari eben gudea sutsuben aurkitzen zan aldijan ospetuko dan Aberi-Eguna, ludija-ludi dan artian atzuko ez dan egun goguanafija izango da.

Gaur, VI Aberi-Eguna'n atsegin be atsegin yakuzan gauza asko ikusiko doguz. Atsegin-atsegin ez ikusiko do-guzan gauza gusitien artian, atsegi-nik aundijenaz ikusiko geukena, ba-ña, beste au da: euzkerea. Euzkotafak ospatuten dogun VI Aberi-Eguna'n, euzkera baiña beste clerik ez entzute-

ko zoria ixtaia; aberi-elez idatzitako izpafingjak baiña beste izpafing-rik euzko-abeftzalen eskubetan ez ikus-tia, itz baten esateko, euzkerearen gu-rendea: orixe da guk, euzko-abeftza-le euzkeltzaliok ikusi gura geunken ikustekorik atsegingafijena.

Aurtengoagatik, baiña, euzkotat'ja-giz nabatulen dogun euzkera-egafi ori ase barik gedatu biarko yaku.

Urteak batzaiera jaurtita euki ixan dogun euzkerearen makaltasuna, egu batetik bestera bere-beria dauan ba-kaulkura jasota ikusteko baiña makal-tasun aundijagua da, ba.

Urte askotako gexo txara ospatuteko egun bat baiña geyago baf ixtaten di-ra. Beraz, urteak-urte batzaiera jaur-titua euki ixan dogun euzkera gexa beria dauan bakaulkura jasota ixta-te-ko eran ospatuteko be, urteak-urte baf dira.

Ez bildufik ixan baiña. Geuk gura ba-dogu, bi-jotzez gura dogua, goiz edo berandu jexkijef ixan, geuk lof-ko dogu.

VI Aberi-Eguna beste janzki ba-tukaz jantitua ikusiko dogula dirudi, ba, azkatasun-janzki zoragafijakaz jantitua ikusiko dogula.

Eta azkatasun-janzkijak, euzkera be beria dau. Bai enetxubok, bai: Euzkerea be beria!

Aberi - eguna
Otoi - eguna

Aurtengo Aberi-Eguna, Otoi-eguna izan be'ar du. Nik beintzat ala deriz-kiot, Guk nai ez gendun buruka be-ltera beartu gihuzten Euzkadi ama-ren etsai amotatuak eta egun asko jun zalzigu naste beltz eta goroto-gari au sorbaldia gañetik kendu ezifik, Nola kenduko ote degu? Otoyaren bi-tartez nire uestez, Gure buru ontzat daukagun afe, ba'ditugu euzkotafak ere gure akatzak. Ez gura Jainkoak, ez gura Miren Ama bezela kutsu ta Euzgabek. Gizonak geranez. Adan altaren seme geranez, kutsu ta erudu-gera gu ere. Askotan Euzkadi'ri on-egiten diogulakoan kaita egin oi dio-gu. Ono dago Euzkadi maitatzea eta maitasun ori zabaltzen etengabeke ja-nean jardutea; baiña Euzkadi maita-degund biotza Euzkadi besterik ez maitatzeko egina ote da? Ez al degu len-bizi eta aldegun indar eta gogo guziaz Jaungoikoa maitatu beaf?

Eta agindu berberak ez al digu esat-ten geure lagun urkoa naiz aixkide dala naiz etsai dala maitatzeko egina dala? Guk ordea agindu ori beaf dan eran ez degu bete izan askotan bein-tzat. Ora gure efua eta ora iru of'n saria ere gañean, guda beltz au gure gaitzakeren ordafia besterik ezipaita.

Eta guda au asi zanetik gure biotze-tan zer izan da nagusi? Etsayen ga-nako gorotoa. Eta etsayak gorotutzen ditugulakoan Jainkoa bera ezetsi de-gu. Kutsututa gaude beraz eta garbi-tu beafean gaude geyenok beintzat, Garbitu gaitzen otoyaren bitartez.

Ez bedi gelditu gure biotz zokon-dan goroto txipristinik ere maitasuna jafi dezagun nagusi. Jainkoa maita-tzeko lenbizi, Euzkadi ama ufengo eta gure urkoa azkenek, baiña era berdi-nez etsai ta guda-zale ba da ere. Eta ori egin ondoren otoi d'zagun, Euzka-di Amaren alde ez etsayen alde ere bai. Pake gozoa'k lenbatilen denok ar-gi gaitzen otoi dezagun Aberi-Egu-nez.

Leaburu'lar Bikendil.

Gazteiz. Jente ugari, zarata'su ta alai. Efi-etatik belbilaku ganezka, arabafef maitasuna agertzen.

TARTEKA-MARTEKA

ERREPUBLIKARRAK GOGOR JOTEN DABE POZOBLANCO INGURUTAN

Italia eta Yugoieslabia arteko tratadua.- Japon itxasontzi bariak egiten.- Guda-ontzioak amasei arako kañoiak eruango ditue.- Mussolini'ren anditasun eta ospeak asko galdu dau.- Txile'ko gobernu baria.- Egazkiñak eta bultziak tope.

GEXOTEGIAK IKUSTEN

Valencia.—Largo Caballero jauna, Llopi eta bere idazkariak lagunduta Benosailen izan zan gexotegiak ikusten. Gaiztuak txaloka aitu eben espaniar Gobernuko burua. Gaizotegiko agintariez jardunaldi luze bat egin ondoren Valencia'ra bihurtu zan.

ITALIA TA YUGOESLABIA ALKAREKIN

Belgrado.—Italia'ren eta Yugoieslabia'ren arteko itunbena izenpetu dabe. Adizkidetasun itunbena dogu ori. Lenengo atalkian Italia'k eta Yugoieslabia'k alkaren itxas-mugei lotzen izango dautseja adierasoten da. Bigarren atalkian Italia'k eta Yugoieslabia'k alkaren artean izan dakezan zertzelada ta eztabaldak gudarik bage, bazez erabagiko dabezala adierasoten dabe.

Bosgarren atalkian altzen emoten denez, gudarik sortuko balitz, itunbenoi izenpetu daben laterioak, gudeoi asi daben laterioak ez dautse lagunduko. Itunbenoi bost urterako da. Berlin'en uste dantz Yugoieslabia Italia'kin lotuta dago-ta Entente-Txiki galbidean dago. Italia'k eta Yugoieslabia'k Adriatico biok nai izan dabe ta orainarte alkari mifiska ibili dira.

Balkan-laterioak eta Entente Txiki'ko beste laterio biak ezin onartu dake Yugoieslabia'ren eta Italia'ren itunbenoi; paxistakaria Europa erdian kalte-gafi yakoe-ta.

EGAZKINAK ETA BULTZIAK TOPE

Londres.—Londres-Manchester bultziak eta egazkin batek tope egin eben.

Orduko eun kilometroko uala, egazkin batek jo eban eta bideitk urten egin eban bultzi orek.

Egazkiñak auzera jafaitu eban, egazkin zuzendariaren trebetasunari esker.

Inor ez da il.

Aberi-egunean

Itxasora begira

Itxaso urdinar, edertasuna! Beti herari begira ta asperu ezin! Ez bi bakarrik. Bertsolari zafak itxasora begira kantz-gai mintu eta iluragariak aurkituten ekiezan.

Zegatik?

"Urandian umen ba'da kantatzale edef bat, "Zerena" deitzen den bat, Itxasoan inganatzan ditu bak pasierak; ala nola ni maitenak."

Igarotako gizardian Txaho'k bildutako "Zerena" maita kantaren zati bat dozu ori. Baña nik ez dot itxasoan "zerena"rik. Ez dakust bertan ez maiterik ez biotz-akutunik.

Itxasora begira nago ofatit. Adi adi, zafotz-errotz, zoli zoli. Bits eta apaf artean, bare egunetan lez aize zoli eta ipaf baltz egunetan aberiari begira eta aberiaren pentsaren bizi diran marinel sendo efime eta adoretuei begira nago.

Biotza baño arpegia ta bulafa goñago dituezan kresal usaindun gure afantzale azafit? adi adi begira. Aberiaren zana, aberiaren odola eta aberiaren biotza ortxe bal'dakust. Gogoratu "Nabara"; gogoratu "Gipuzkoa"; gogoratu... Zetarako aitatu? Guda au amaitu daitenen malkoz beterik begiratuko dogu itxaso oietara. Ama askok eztabe ofetarako adorerik izango.

La Vendic'ko brontzeko orogifaria fuztetzar amak begiraten ez ba'dabe m'faret-minez, euzko amek itxasoan iaango dabe orogifari ori baño itunago, itzago eta minago.

Euzkadi'ren azkatasuna itxasoz eta legofez odol ugari ta yoriz busti eta gofuita jayoko bal'da.

✻ ✻ ✻

Gaur, San Mames'en, euzko afantzaleari onien egingu yako. Aberiari begira, aberi'minez irakiten egozan zanetako odolaz itxasoaren urdintasuna gofuitu eben afantzaleak gure biotzen aguf eta aupadea artuko dabe.

Itxasora gofi dago.

Euzkadi'ren erizetario...

esan geinke gaur egitsu ta zindoki

Itxasora odolez gofi!

Eta maitasunez gofi ta amesaz yori.

Gora begira jausi ziranak gofi laga eben.

Gora begira jausi ziranak!

"Nabara" ontziaren ifatiz (radioz) lafi-lafi deyez ehillanaren azken-itzak ez yakuz azutko. Ontzia lertuta, urez beteten egoala, marinel bulatsu aren abotsak s'ismenez ots egin eban. "Inok ez gaitu gaizkatuko (salbautuko), Bakaf-bakafik jaungoitak."

Ofelaxe ilten dira abertzale ereduak.

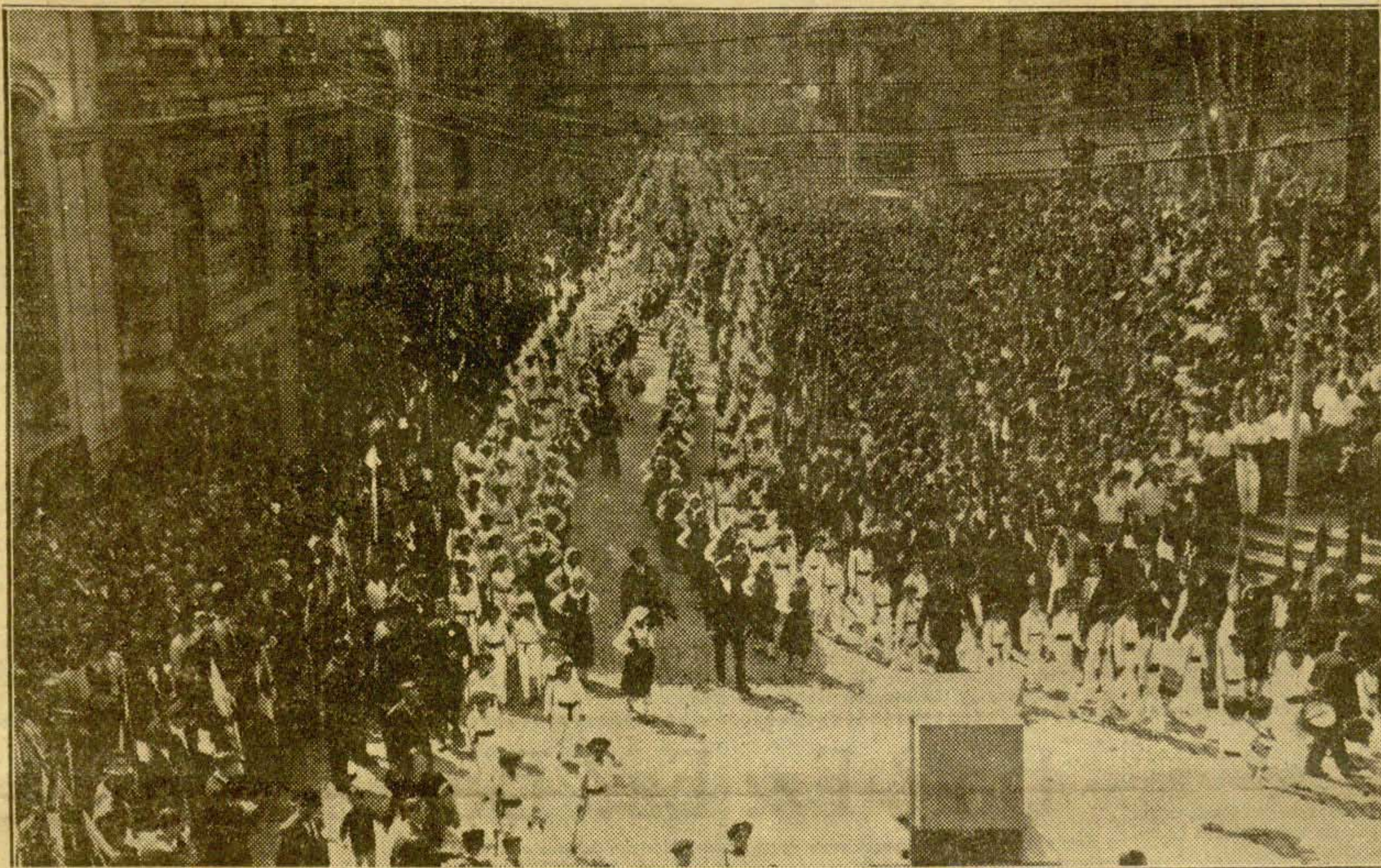
Il ziranak gofi laga eben. Orain dabilzanak gori dabilz, aberi-maitasunez irakiten azkatasun amesaz yori.

Kresalez bustitako inafak maitasun eta ames ofelin musua ekaften daukuz.

Guk, San Mames'dik biotz eskartuen aguf berora biaduko dautsegu, il ziranen aintzaz, gaur dabilzanen oninez.

San Mames'dik itxasora begira, azkatasun abestia biaduko da, lufunez beteriko abotsa eta kresalez beterikoa maitasun-kanta baten alkafu ta batu daitazan.

ARTETA

Bilbao.—Ezpatadantzari ta gorulariak Sabin etxera duaz Irakasleari maitasunik berona agertzen.

ERREPUBLIKARRAK AURERA

Milan.—Pozoblancos ingurutan, Cor-doba'ren gol-a'dean errepublikarrek gogorkiro jotzen dabe.

Kontrola dala-ta

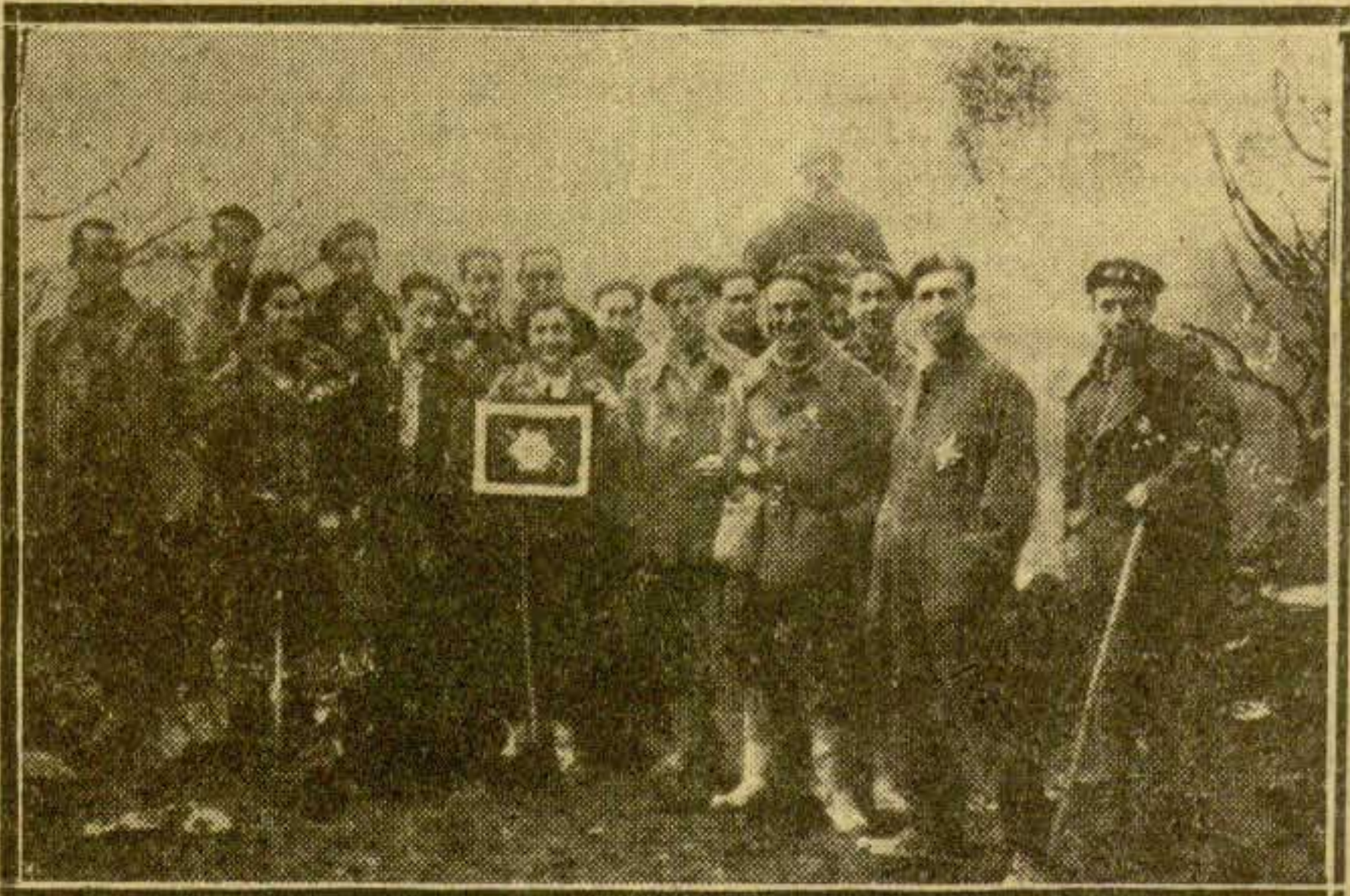
Biar bete-beterik ezarteko asmotan ziran, baña...

Londres.—Biar, astelenez, kontrol-legea bete-betea egartzeko asmotan ziran, baña, oraindik delegau btezi guztiak izentatu gabe daude-ta, beste aste betez, ezingo da ezari dana dalako kontrol ori. Gaiñontzean, kontrol-arazoa auzerakari da, España'n gudaratzetan diarduten erbesteko "borondatezkoak" bakoitza bere etxera joatez aztertzen diardute ta itallariak ez dute eragorpenik bideratu. Londres'en izaf zuzendari etsi dute galerazo zutenetik, itallariak gudarai-balerik biadu ez dutenak. Galerazoen ori otsailako 20'guz, edatua da. "Ez-sartze" legea bete-zale dira danak. Ingletera'k Mediteraneo'tara gudontzirik biaduko dituenen susmorik ere ez dago. Ez eta espaniar laterio arazoa aztertzeke Lateri-Batzari lagunduko dionenik ere.

Ona emen argi ta garbi. Españar laterio arazoa nolabait erabekitze-ko gaur-eguneko diplomatiku-batzari dagokio Ingletera. Itxaropentsu egon ere, Roma'n eta Paris'en bakarik dau-de lafi ta ufduri. Atzo, Guda-Zaingi'ko Idazkari Duff Cooper Paris'era zi-joguen berri jakin zanean, apur batez

gaiztu egin zan baretasuna; baña, azkenengoz prantzeraz egindako liburu, Tayllerand'eren bizitza, berriro argitaltzeke asmoz bakarik Paris'eratu zala jakin zanean, lister sortu zan berriro bareta.

Egia egi, gaur-egunetz Ingletera'k ez du nai Italia'rekin inongo mutur-joterik izan nai Argi ta garbi agiri da ori. Naiz ta ingalandar gudontziak askoz ugari ta bereratu badituzte ere, oraindik ere ez dago ingalandar itallari krisisa izan zenekoan bezela ain gertu. Italia ta Mussolini'ri egin oi dizkioten etengabeke zirikadak txi-ristagariak dira; baña, naiz eta ingalandar Gobernuak ontzat eman ez zirikadok, odoztu ta jardutzeke askatasun osoa dagon lateri baten egia li-tezke bastertu, eskubideak-eskubide.

EGUNA'ren laguntzalerik pufikatuenak ditugu aldra onetakoak. Otxandia-n gudarokoko Alberdi salkuak ditugu. Eurok ixan ziran, diru-pila edefaz, lenen-lenen gure izafingiri on laguntza opaldu eutsenak, eta bariz be, beste diru-pila batez aurkitu yakuzan atzo geure idazkolan. Eskafak, anez, mutilak.

OLANDARRAK

Amsterdam.—Españako ordezkarit-tzaratik etareko batzuk igandean et-duko dira efi onetara. Euron artean eun eta berogetamar espaniar etofike dira.

JAPON'EN 50.000TONELADAKO GUDONTZIAK EGIN DAUZ TA GUDON-TZIOK AMASEI ORAKO KANOIAK DAUKEZ

Washington.—Uriburu onetako, izaf-ingietan, Tokiotik artutako izafetan agiri denez, Japon'en 50.000 tonele-da-ko gudontziak egin dabez ta gudontzi ofeitateko kañoiak amasei afa zabal di-ran kañoiak daukez.

Gudontzi orek egin dabezanik Late-ri-Batzeta'ko Gobernuari ez dautse oindino adieraso Japon'goak.

MUSSOLINI BASTARTUAZ

Paris.—Madame Tabouren idazlan bat argitaldu dau "L'Ouvre" izafin-giak eta idazlan ofetan Italia'k bere entzutea asko galdu daua adieraso-ten dau. Guadala-jara'n itallari guda-riak rti daben ostikadak galdu-er-a-gin dautse entzuteoi.

ITALIA'K ETA YUGOESLABIA'K ITUNBENA IZENPETU

Paris.—Izenpetu dute Italia'k eta Yugoieslabia'k euren arteko itunbena. Ondoren, bi laterioetako burukideak al-kafi zorion-urritutako jardun zuten. Aftsaldez, Clano kondea uriko ludi garantzitasunak ikusten ibili zan.

Belgrado'k ontzat artu du Italia'k Etiopia duan aginidea. Ez du itur-riaz Lateri-Batzaren irizien beririk. Adriatico itxaso bazterekoari buruz, lateri biak alkari laguntzea erabaki dute ta diru-irabazpidea ugariagoa da.

Uriko baster batzuetan, baña, ita-llaren aurka deadafez al ziran asko ta asko ta ertzalnak euren atxilotze-lanari ekin zioten.

Pozik da Alemania itunben-izenpe-tze ori dala-ta, Berlin eta Roma'ren arteko lokaria gogortzeke egoki iri-tzi dio.

Hungria, beriz, afitutako dago, artu-emanok ain aguro burutu dituztelako, Praga'k, itunben iri ontzat eman duan itxurak ditu. Lenengo ministru Hodra biaduko du Vienna'ra.

TXILE'N GOBERNU BARIA

Santiago de Txile.—Gobernu baria aginplideratu da. Gobernu bari ofetan lau liberal, iru konserbadore, iru eradikal ta askal-tzale bat doguz.

BIZI-INDAR

Gizonari bizi-indara "geroak" damotso. Pendizean "geroari" eldu begio ta ez da jausiko. Inunetan bizi-bide-nastuak zeaf "geroari" ba-giratu begio ta eldu beaf eban lekura, elduko da.

"Geroak" ustetrik ez daukora, berez kukiitzen da; norbere negaf-mal-kotan, norbere burua itoten dau olakoak.

Inguzu guztia mendiz-esituta ikusten dau, Urtepidetrik ez dau ikus-ten, bere uestez urfiero begiraten dautanen, itaf-sakoneko oxilaren ituna!

Tarteka-marteka mendi-bitartean zeaf jauzika duen ibaitxoaren alea! "Geroaren-mifia" dau ibaitxo ofek. Ibaixto ofen-antzo, geroagan ueste-daben gizona, "geroak" ajetzen dau, "geroak" zirikitzen dauku; beti bari ta beti befitan bere gogoa.

Zainen indartsua dan, gizonari, "geroak" damotson ezkoa! Ari-arte-an duan ibaitxoaren antzera, "geroak" daruan biotza beti dogu ontzirik.

"Jaungoikoa'ren bideetan, estopoa gorago igoteko malla da, ez era-gozpen; jausi beaf zana botata, baña gertetea da; Jada, Biferoskuden Kisto'ren lagunkide izan zan, eromatar gudaraiak eskuratu al-egien Kis-to lastandu ebanen..."

Jada Kisto'ren lagunkide... Bajetz dihoeku golko itzotan ibello idazle treheak.

Kisto'ren adizkideei, Kisto'ren lagunai, une aretan Kisto gaitzea es-yakoen on, "Geroak" begiratu azkero baña, Kisto itea... pozbid, izan ekuken.

Kalbarioan l-aufez, lpefa zan Kisto eben lagun; Berbizkunde ostes baña Kisto ez-ilkofa dabe tafteko.

"Geroa" beti yaku pozkari kistafai. "Gerokan" sifhesten dogunoi, gero ofek beti darukusu "berpize" pozkaria. Sifhestedunoi ostinguei bal-zen batz, malkotsu ez yaku biza.

Aldatz-geroak, aldiko nekeak ez geitu gultzen; "geroan" ueste dogu-nok aldatz-geroan ostean, nai ta nai ez laua edo aldatz-bera dagona da-kigu. Emengo neke ta lofak eura d'hoakue ori biotz-barenean.

Onen naste, ostopo, esi ta ga'pide aundiak ikusirik gure baruan sor-tzen diran zotinak, geroak baretu bekiguz.

Itun, nastetsu, lafi dakusguna "aldia" dogu. Kistafok "geroa" beti dogu argi, pozbidetsu, bizi-indar-emoie.

"Burukea asi orduko, lef egiten dabenak, lanean aai orduko neka-tzen diranak ez doguz gure arteko"—ifioan idazle argi batek. Olako orek "aldian" idoro nai dabe bizi-indara.

Nekea ta ikarea besterik ez da benoi "negarok lagata eldu lanari" esango dautsegu.

"Kalbariora" begiratzan dabe, baña Kalbario-mendian gurutzea utsik ikusten dabe bakarik. Kalbario-mendian baña gurutzea utsik ikusten dozean, lobia zaballik dagoana gomutatu egizu.

Gurutzean il zan Kisto, baña berpiztu, be, egin zan Kisto. Txara, obena, gokaiztoa indartsuak diranaren, Kisto indartsuago da. "Geroa" beti yaku lagun. Geuri yagokunes jokatu dalgun ta negue! ataruko gara; "geroa" geure eskuean dogu.

"La verdad no sucumbe sino en las manos de los que la abandonan" idatz eban aspaldi jakintsu batek.

Gurutzearen dabilenik inork ezin garaitu dajke, zauritu edo il'egin-afen, be, Gurutzearen il dana, geroa berpiztuko dau.

Gurutzean il zan, baña irugaren egunez berpiztu egin zan Kisto, be.

ARETXINAGA.

IDAZKI AGIRIA

Kokotxak xaltxan

Elkin bertiz ere, Donostia'ko efektuak ikusleak atera, etxeko mai gañan bezin efex guda lekuan guda irabazten ez dela ta ez estuzeko dio entzuleari. Azaroan 7'gafenean Madrid atuko zuela ta andik bost garen fabriketara artu ez duenarik "presaka" jarrituko dira ba. Irati ortako entzuleak kalkulu dira. Ez deute ikusten bida irixkora dagoa. [Zuek ere gogorak zerate?]

Ikusten denez Madrid alde ortan aurrean bakarrik bustitza dago. [Atzera ezitako ez du bustitza aundik arkitu, ordabiltza karabinero aurretik "contrabandistak" igas egiten duten baño fabriketara aundiguan.

[Nun da "Comita de la no intervención" edo Pepe Diez guda ontzia?]

Azkiena izandakoa "gurendaz" zortontzeko ustean kaian izangera ta ez da ihondik ageri ta bere aziatzen aheri ezer ez delagiu.

Entzaitzaon noski burujala galduko. Onera datorrela itxasoan "bide xura" artuta galdutxo da ba?

Algora aldan, faxitza afantza egin da, zimafol, kabuxa, ta baita albanok ere ba ziran antze noski.

Orlako sare botatziak, maiz maiz, Markina, Bekio, Ispazter... ta egi oitan orlako pixta asko daude! ondo, dargitu-ta.

Aral oik xabroil ezufa baño, ezur ta pozoi txafagotxoak dituzte, ta ekin gogor ortik, guztiak ixoi bafenesi artu arte, antze daudela, burni tartean, nabarduta jotxuga jana.

Beriz ere, Asturias'ko gure gudari mailtearen beñak izan ditugu.

Ez ihor postu lezeak beñak.

Amayur eta Euzko-Ekintza'ko gudariak, ain ondo artzen ziran gudari euzkotarik alkarrekin Asturias'en ziran abertzaioak, eldendu egin dituzte.

Amayur'koak Las Caidas'en utzi, eta Euzko-Ekintza'koak Aviles, era bialdurik, [Maitasunez?]

Bai zera! esparrak, aben alkaritasuna etzuen ondo ikusten noski ta, bat alda batara, ta besteak bestera banatu dituzte.

Onen beñ bai otegu gure Jaur'aritz zintzoak?

Aberit'lik kanpora, euzkotarik abertzaioak alkarrekin jua, ta alare an España'n, alkarrekin egotea ezin opa jex da gudan ere! Tamala gaitza tamala benetan! Jan, jantzi, ta garbita... gunez... jex daude gure gudari mailteak, orlaxe oitua! Euzkadi'ko guda [betan alarrik], ez dira beñere orla, jtxura orlaxan beñere ikusi.

[Aberit'lik kanpora, bere aberian guda utzi ta, orla beren buru zintzoak ikusi beñ!]

[Mixeria dek orixe!]

BERMEON "Bela-bita" taldekoak

Anei eratan agertu deusku be gipuzkoar euren maitasun benetako beñe-metariari, Etxekuen niza dirudi euzko ezalako gauzari eñi onen alde egiteko, baita. Askotan bari emekurak baño auzerago ibili dira. Euzkoariko ordina ezin izango dogu kitxutu poski.

Sabin irakaspina, anaitasuna, aber-tzaletasuna, goi-maitasuna dana agertu zan igazi zan barikuz "Bela-bita".

Itxar'kundi'ko gudari taldeak eralden eben jai zoragarriari. Ospatu be eñto egin zan. Mutilla maila Ituriz'z tolo-sara gauzak zuzenduten.

Argitatu zan egitaraba osoki bete-tu zan. Ganezka ganera, Txistulari ta ereskatza txalde ziar gogoresti alaya-kaz: Jaua nagosiya "Bela-bita" ixendun ikurin onespengaz: expata ta makil dantza; txinditu lasterfika; Bermeo, Gernika, Bermeo, Mundaka, Bermeo, Arana-Goiri guda - saildiko Llan Enkaritaduak emontzen amayera, baño Itxar'kundi'ko jarburu gudariyak irabazi eben ufa zurisko txola edera.

Oturantzaz ere E. A. B'ren aretoan ederki urdala betetu daba. Kanpoko-rik be nekola egon.

Iruretan, Bermeo, Mundaka, Bermeo, Korikalar'ien arinketa. Emen ere Itxar'kundi'ko Beloki bizkorak lenen eldu-ta irabazi eben saildi onentzako urez-ko txola polita. Batera Antzoki B'ri-yan ukubilketa. Emeko gora-berarik zelatzen eztago esan, ukubilkari gusi-yak beñondu, zudura edo espanak baltz, gori ba loditxuta urten eben antzoki aurreko "Kurutz Gofira" ta.

Seirotatik beñeratzitxetara Ertzida eguratzokian txistu ta ereskatzez eñ-meri yalagariya.

Jai polik ta atsegintza ixan zan. Gusti-yak pozik egoteko. Dana egon Deun Jos-ba egunian gure itxas-efi maitetan. Txisturua gosia, kentzoko: tola-yak gaste-biotzak alaituteko. Anai-tasuna alkar maitatuteko.

Gastetasuna ta edertasuna non nai agiri zan berton. Albo eriyetako gaste-diyak ere ondo erantzun eben egun atan.

Ordaintza andiyak egon ziran betetu bialak; a ta gusti ere dirutza piloa batu zan "Nabara" euzko-guda-ontzi-yan betiko agur egin deuzkubenaren mendi zortizafila alderako.

Jai onen eraldari ta beste lagunari, batz ere Ituriz'z argiari, gure z-er-riyon ta txalorik berona. Eta Bermeo onen ixenlan artu egizu "Bela-bita" eta Itxar'kundi'ko gudari gusti-yak gure agurik aberki ta anai-orikida.

URKIDI.

Bermeo'ko gudariostetik.

Eta txafena da, onera bihurtzeko itxaropena ere, galdutxo dute.

Len itxaropen pozgarria bizi ziran, onera etortzeko pozgarri atsegina.

Baño orain, beñ etorriko, gaur juango, bial etorriko, egun orij beñere ez datorrela ikusirik. [Agur gure guda-rien itxaropena!]

Gure Jaur'aritz zintzoak eskatu ditua esaten da, [zer eragotzen bide-ratu dituzte, agintari esparrak eman-dako itza, ez betetzeko?]

Onian edo beñ dan eran, oik bere aberia etortzeko [ez egin ezin jaike?]

Bai, egingo dala esan genezake, ta egingo dala ere bai [gure Jaur'aritz zintzo ta azkara baltza!]

Euzkadi'ko Jaur'aritzak erosi ta b-retzako zan, olio gari ta janariz bete-tako itxas ontzi aundi bat, Santander-en sartua da, egun abetan.

Zekafen zama guzia, Euzkadi'ko zan, bidezkoa da bere jabari zuzentzia [ez da?]

Baño ez da orla izan. Santandertarak, esparrak izan, ta zekafen guzia, ust ta berentzat gorde ez du ba?

Ta gu gurean zan janaria, ain bea-fekoa deguna, beste emen ta "ja cal-lar?" [Baño abek zer arano uste ote dute?]

Berla berentzat ta juria ere bai?

Berak janarik egin nai ez dutela, ta [besteena kendu?]

[Ez da ortik elixerako bida, faxitak ere orlaxan bera egiten dute... aldu-tan!]

Gauzak efemerio bat du. [Beret-zako zerbit Bilib'ora etortzen da-nian!]

[zapia!]

Bota zarpa eta etxerako lana. [Zer ba, beti kintuena egiten?]

"Veterano" izatera [noiz iritxi beñ ote degu?]

Atzeri Latefi nagusietan, gure araz-koak zer diran ezagutzen asjak dira. Euzkadi'ko arazoak, ez España'ren nazi, oikin ezer ez omen due nai.

Engian aldan, baita Prantze ta Efo-ma aldan ere, ilabetetik onera, gau-zak aldatzen dotoz, astiro astiro, baño gure aldera ziur.

Gertaera au begia dala, Paris'en ir-teretan dan izen aundiko izparingi "L'Aule, n "Richart" idazle azkara, idatzitako alako idazian atsegina ze-kan.

Gure arazoaren beñ zalla, ederki adi-erazten zuen "La Euzkadi innocente en-tre dos Españas pecadoras" izendatua.

Abek orla jarduntzea beñeko degu, batz ere orlako laneko idazle ta iz-paringietan argitaltzea.

Alpekik da, berandu edo azkar, afa-zola beti arazoi, Gizon artean beñtatz arazoja zuzen bidea damalarik, bea-kin aterazten da.

Ta Euzkadi'ko orla jokatuz, garafe irten beñ.

Orla baguaz bai, azkatasuna gurekin jaxter degula.

Euzkadi'ko Jaur'aritzak iru guda ontzi erosi dituala egia alda?

[Ori egia baltz, gure itxas bazta-reta "Canarias" ta beste ontzi fa-xistaren ikertaldia jua ziran pikota!]

Gure itxas ontziak, gure itxas gi-zonak, [zertarako geigo?]

Ispafa bide onetik datof, egia dala ziurtzen darian, ordun bai, beñ on au ospatzeko. [A zer bazkari, akeita, txol ta txekofarikia ateratzia... baldin ba' dago.]

Ez ba'dago beriz, lentya ta ura edan, ta ekin abestutzen, orlako be-riak sabela betetzen dutela ta.

ATARENE.

Adiskide maita-maita, agur! Mendi-gorian nauz berio, astearte ezkeror. Lekeid'ko guda ohean: Beriatua'ko eskubi aldean. Ateun baserla alboko degularik, toki au izen orekin bataje-tuta zegok. Eskubira, zokoan, Urbe-ruaga'ko ur-etxea ta Markina'ko bidea egon beñ dituk, emendik ikusten ez diran aten, tokiz aldatu ez ta dira beintzat.

Aparta duk gaurko giroa. Udaberi-giroa, eguzki beroa, zeru urdin orban-gabea. Elkarrekin mendiratzan gina-nen antzekoa, alegia. Zenbat gogora-pen, entso...! Utzi litzadan baña, auk-ta idazteari jarai dezalodan.

Guda ohean izan afen, kaian baño pake gelago nabari da emen. Paketa ta alaitasuna. Maitasuna diok...! Eorlek igafi: egun-señti xarmaugarik. Ortz-a-araz iluna eguztiaren printzaz alden-tzen danean... Eguna beñio jaiotzen danean, ta txafio abeslariak an-emen-ka, txorotxioja, zugalitz tantaletik tan-talera xaltoka arinki dabilizanean... [p-ke zenua eferin-biotza alaitasu-nez lertze arteraño, edertasun oideaz ta damaiguten lasaitasunaren ordañez, begiok esker-emale goruntz nola ez zuzendu ba...!]

Aundia duk Gorkoa, "Z..." Bere erabaki arigariak aietsiak bitz...!

San Jose eguna gaurkoa. Kristau le-gez, meza entzun diogu. Baseri baten gibelean, Baseritaf buru-zurik, bruxa argiaz jantzi, nexka panpoxak, ta baita etxeko-andre, aurpegi ximeja, zapiaz buru estalita. Guziak belu-ni-katurik, enparauan mendia, aurrean al-dares, ta golan zeru urdina, otoi ge-nien jauna'ri.

Meza amaitu da. Bakoitzak euren tokira. Ni garbitzera nik. Txoko po-lita iturriarena! Ura oparo ematen dik. Garbitasunaren beñ ba zegok. Ta juriak, au ba dalka esango nuke. Kan-tari gelotan duk, alpeten ziri katzale baltz. Oso atsegina zaiduk iturriño au. Egunerio bixitatzera joaten nitzala. Garbiketa egin ostean, eguzkiriak, bazkaria etofit biltzean, irakurtzera. Laster emen duk gaur gero.

Gose nauk oraintza. Gastritis'en iz-plik ez bait dat aspaldian nabari... Bazkaria...! Auxe duk eguneko dir-durik oberena. Gusto ba'dek "alkaf jango diagu" (!): garbantzua, afozaz ta arai puxka bat. "Kapexnea" ere ba zegok artu nai ba dek, "reenganche" eurateko aha gainera...! Bapo motel...! Orain bat pixtu bearko. Ik ez-eretzale jara'juko dek; baña patafari "guraba dok artu dezake". Kopatxo bat... zera!

Ato gure txabola ikustera. Makur-ta adl, bestela buruan igariko. Ta, zer deritzak? "Karlon", en aldan, jaure-gia dela, ezta...? Ta ogearen biguna...?

Adiskideasuna, gastedia ta onen se-nidea umorea, ganezka. Notin mai-tiengandik urun beñ onek diagu gaitz bakara. Gañerantzekoak, Aberian azkatesunari begira, jasatzen al-ditu gu, Gorkoa'ren laguntza.

Luze irten zaidak idazkia. Beste galeazaz ufengoa mintzatuko. Agur "Z...". Garaintziak "P..." ri ta gaur erantzeko, jarai otolizetan. Besarkada estu-tu batez.

Ateun'en 1937.

Oaia-Jarai idazten adizkide. Ire idazlanak begiko. Eskerak eta auffera.

Bai? Ez? Ez? Bai

Eztabaidarako berbarik egokienak doguz izenpuruko oñek. Ez dot baña inogaz c-tabaidarik sortzeko asmorik. Zugaz gitxio-go, euzko irakurle.

Sasoi oni yagokonez nozik-bein lañoak ta onen bitarte eguzkiueak ikusten genduzan lengoko goizean. Amañak aldia zan. Emen gñan betiko antzera geuri yagokun mendia zaitzen. Ode otean burun ota. Ikustaliditxoren bat ba yatoriku nuntaitetik antza. Oraintze, an datof eguzki ispi-aren aspi aspitik. Kanpaiak Elgeta'n tilin-talan. Bergara'ko ertxandag txikitxo ba-tean, tuñun ota Bergara auzo eñan.

Biroka agiri dira goi aldean iru txori, ez ain abots edafeko. Moskortutakoak bai zuzidun inurak. Abots onik ez ebea zer esanik ez, abesti samur goxorik ain gitxi ta albitetaz yatorfuk. Gure buruen goi aldean zirala ontzi moskortiari igarka, or datof, lotsatuta albitse ofiak. Gofiak, ber diaz, zurik, batzuk eukeraz ta gastele-raz beste mudoxkatxo bat.

Eukeraz latzuk zer dala-ta?

Ulerkatx dozu ofek dabilen naste bo-aste gustia. Batian itzez ezerezen dabanai.

Ez dek "Lizardi" gureak abesten zu-anen gixakoa: Egur gafean, garaa maindire.

Garaa, eusko-usadun, bate onbete-ko esana izan beñ dik. Datofela eusko-usalaz (besteren batek "pituitaria" zauritzen ez badiu) moskortzera. Autz-erungo zlok bereala...!

Baño, ez padila ogeaz gaitzi esaka jardun. Asafetu egingo zaidak, ta ez digu auferik beñ.

Gogofa duk, egia. Baña amalka me-sede egiten zizkiguk nekaturik edo lo-guraz etzaten geranean: ta zer arai-o; gorpuzta zaidu (?) afen, abek atsegi-nak gordetzen dizkik...

Goazen kanpora eguzkiaren musu beñora artzera. Kontuz burutzaf ori...! Bajeraz'ko alponbra alegian, manta gabea etzanda, "ingles" zigartoxo bat piztu dezadan. Nere lagunak loak artu ta daude ene alboan. Edertasunari biz-ka ematen ziotek.

Abeñak...? Bai; emendik amaf mi-nutuk, bidea dagon baseriko beste lagunak izango dituk. "Goizeko Izara" lagundaren eresia abestutzen ari dira. Asta-lepo eginda nuntait. Arkume ja-teta bai ziteken, alprojok...! Kantari di-arduten biltzean, eusko-eri zati onen edertasunak ikusi ditzagun.

Txorian eresia beste, soñurik ez une onetan. Odel zurik, algoñoi antzo ur-tian. Beñan, baserik etxe itunak. Le-a-ren alaitasuna ditek uts. Beriatua'ko aleiz-dorea. Itxaso urdin-barea... mendi goituek auzet-aurte. Arno mendia urunena; gañerantzekoen iznik ez diot ikasi. Eskubira Akafegi, Kalamua, Ur-ko... Emengo kahoñak lanean asi dituk. Baita "ametralladorak" (izkilazkarak) ere. Noizpeneka "tiro", ren bat. Auzoko "gorienak". Gurjek ez dizkitek jaurti-tzen. Munizioa ez alpeñik gaitzen ika-siak dituk. Ufuti, afas uruti bal dazo arierio. Bi mila metrotik gora gertu-ena...!

Au duk, "Z..." enea gure bizi lekua. Osasunik etzalguk palka. Tripa egu-ne-ro betetzen diagu. Gorpuztaren beñak aseta, zer geiago beñ?

Adiskideasuna, gastedia ta onen se-nidea umorea, ganezka. Notin mai-tiengandik urun beñ onek diagu gaitz bakara. Gañerantzekoak, Aberian azkatesunari begira, jasatzen al-ditu gu, Gorkoa'ren laguntza.

Luze irten zaidak idazkia. Beste galeazaz ufengoa mintzatuko. Agur "Z...". Garaintziak "P..." ri ta gaur erantzeko, jarai otolizetan. Besarkada estu-tu batez.

Ateun'en 1937.

Oaia-Jarai idazten adizkide. Ire idazlanak begiko. Eskerak eta auffera.

EUZKOTAR UMIEEN ALDEZ

Umearen efugetasuna

II

"Bate aldi baten ilunpean seaskatutako aldorpenak gaur gogoan ditut."—Charles Guerin. (Ma fenetre, etait large ouverte...)

Guraso siniskorak eta bajkorak asko dira. Inoren umeakaitik zalantza txar-ia artuko leudie baña euren umeak beñ iru urbedunak dirala uste izan oi-dute. Ordea, guk ixildu ditugun ga-yak gure umeak ez dituala jaiñiz ja-kingo sifistutzeko anakorik ez det uste izan leikeanik.

Bai dira orekaitik ere euren seme-alabak alingurak bezin efugabek di-rala uste duten gurasoak.

Oraindik lengo batean itz egin nuan onelako usteñun ama batekin. Nun irasten dute guraso abek euren umea? Umien aurrean inoiz beñ ez dan ga-rik etxean ez erabiltzean. Au da: etxe-koen ixiltasunean. Ixiltasun ori ordea ona da baña alpeñikakoa.

Ixiltasun ori gainera kaltegarria izan leike eta geyenean onela izan oi da. Ixiltasun ofek, gauza batzuek jakin nai dituan umeari, etxetik at galde-tzera bultzatzen dio, eta etxetik kan-poon era zikifagoan eta bide txar-otik ikasiko diti.

Beste kaitze bat ere ekari leikio ume-ari etxeko ixiltasun onek: Umea gero baño garoago urutiago bere guraso-eratik egitea.

Beraziko gai batzuen ezabaida ba-ruan darabilen umeari, bakardadean aurkitzen danean, len baño jakimñin aundiago soñituko zai euek eta bere buruan irakiten dabilizan asmakizun ayen azkena jakin artean.

Gurasoen ixiltasunak ez du bere eagarrik aseko, eta entzun dituan gau-za batzuek, ikusi dituan beste batzuek eta bere barnean nabaitzen dituan beste batzuek zer ete diran jakiteko al duan eran alegiñik egin gabe ez da geldituko. Umeak jakin egin nai du eta jakingo du.

Loikeriaren loratzik ere gabe bere amari galdetu zion beñ biotza zabal-zabal zuelarik baña ama burugab-ak latz-latz "orelariok ez da galdetu beñ" erantzunaz aia itxi zion.

Umeak ikusi du ba etxean ezin te-kelela ofelako galdeararik egin. Etxe-tik at jo beñ orduan. Eta etxetik at nori egin onelako galdeara leyarituek? Lagunen bati. Jakina da ordea nolako lagunari galdetuko dion: Lotzagabe-enari.

Eta edozeñek igefi geinke onelako lagun batek nolako gauzak esango dizkion eta zenbaterahoko ekaitza ta-igitasuna sortu erasoko dion bere go-goan gurasoak efugabetzat eta ezja-kintzat jotzen duten ume gaxo oni.

Gaitzakeri izugarria izango litzake.

Elez-gauzak edonok, edozelan ta noz-nai rabiletoak ez dira. Ori besterik ez dagi-baziz. Euren biltzan nai dabena egin ta samaraño euren gaitzakeri ur likitz zikiña yatorfuenian, soñerari oratu, nai ta len alegiñak beñegin. Eleiz gizonen aurka, nai dituen zikinkerik gustiak egiten.

Inori ezer ezarten gabitanok, norbera-ren baña garbi al daukagu?

Orainguen ba-da bai euzkelduneri gatx gustien efua ezai beñ. Ta ez zarie kon-turaten euzkeldumen akatza-bila zabiltza-nok, of usteldu dozuela España geiena zeu-en aberaskeri gelegiskerioakaz?

Zuf euzkotarik: zuzen ibilteko eskatu argia sendo Goiko Jaunari.

ITURMENDI

"ordez len" ume ezjakin bati bere gu-rasok gauza abek agertzea.

Baño zorakeri aundia baita ere ez-jakintasun eder au aldi luzeagoan gor-de ezin leikeanean umeari bere gain utzi ta ezjakintasuna galdutxo beñ du-ak; negar egin da geldi egotea.

Umeak ezjakintasuna nai-ta-nai-ez galdutxo beñio du gurasoen alegiñak umeak efugabetasuna ez gaitzera zu-zendu beñ dute. Gurasoak lo dauden biltzean etzaya nai bai dago! eta era batera ostu leikioz umearen gogo-ari ezjakintasuna ta efugabetasuna bialk-batera.

Augaitik, mila bidez ere oheagoa da gauza abek gurasoak umeai esate-a. Beñ dan bezela ordea, ez nola nai, umeak daukan adina buru adina edo erderazko "edad mental" batez ere) neurtuaz, irudimenari ongi begiratuas berari loratz aundiegia eragin gabe.

Neskatxoak amak eñ mutikxoak a-j-tat, noiz? eta, nola? Aita-amaren maitetasunak igefi lezake ori.

Ez uste izan gogai abek nereak di-ranik. Neure burutik bakarik ez nint-zan ausartuko ni onelako garantizun gauzarik esaten.

Iritzi onetakoak dira gaur egunean Ume-Ixtiaz idazten duten egile asko, euren artean Aita Rulz Amado Josu-laguna ta "educacionista" esaguna, Fonsagrives Paris'ko kanonigoa, Ma-jon "Ave Maria" ikastolan sortu zitua-na, Renault eta Ernst katolikoen ar-tean, eta abetarik bat Foerster eta Silvano Sall'ere berdin.

Onela erakutzitako umea, ufengoa ere beste gauza bat jakin naiduñean bere aitarengana edo amarengana juan-go da, lagun galduen artean onelako izetarik erabili gabe, eta beretzat, la-gunik onena bere aita izango da.

Eta auxa da umeak ondo asi nai di-tuan gurasoaren lanik onena.

ARITOKIETA.

BERTSOETAN (Koipe'ren itzaldi'ak)

Bart entzun-diogu Koipe de Llan'ri gizarajuak nuntait zurita gelegi, edo egun txaren bat tripako miñekin igaro gizarajuak beñ txafarekin.

[Zer zalzu gertatu ba, Koipe de Llan'ri?]

Koipe de Llan'ri gizarajuak nuntait zurita gelegi, edo egun txaren bat tripako miñekin igaro gizarajuak beñ txafarekin.

[Zer zalzu gertatu ba, Koipe de Llan'ri?]

Koipe de Llan'ri gizarajuak nuntait zurita gelegi, edo egun txaren bat tripako miñekin igaro gizarajuak beñ txafarekin.

[Zer zalzu gertatu ba, Koipe de Llan'ri?]

Koipe de Llan'ri gizarajuak nuntait zurita gelegi, edo egun txaren bat tripako miñekin igaro gizarajuak beñ txafarekin.

Monzon señorlita dala zuk diogu, beraren urtietan [zer zifaden ba, zu?]

Jaunari eskatzen diot biotze ta gñtu zu bezela sartizan ezledin moskortu.

[Inork ikusi aldu gaueko ilunpetan Tofe jaunak duela pistola eskuetan arapatzen ditunak ilikan une artan oien diru guziak arturik bere gan?]

Laborda analz jauna dutela bialdu Irlanda-tik onera dituelako ostu sekulako gauzak ta urdai azpiko nuntait garizman Koipek luke jango.

Onaindiat'az ere badu zer esana nonbait onek egin du "Paris" aldan lana "Le Croix" beren alde lendik zegoana orain biun-urikan ziato gure g-na.

Artu izu tilatxo bat ene Gonzalotxo, afen gelditu gabe betiko zu gaxo guretzako oñera litzake ori oso kontuz ba patafakin biotzeko Keipo.

ZULO.

IRUNA'KO ABERI-EGUNEKUA Ikusgarriak izan dira orain-arteko gur. Ab'ri-Eguna'k. Aurten go au be, ospatu daigun aundikiro bakotxak bere txokuan. Bilib'ba ta inguruetakok ba toz be, ospatu egin bial dogu VT'ga. Aberi Eguna. [Bat bera ba etatezala gelditu jalkun gustietara eldu barik.

Españar gudako izpařak-eta

Joaldirik gogořenak laster egingo diran ustia dago

Aleman egazkinlariak diñoen. - "La Croix"ek diñenez Guadalajara'n auřera egin dabe errepublikar. - Amerikar izpařingiak erizalien alde. - Beste izpařak.

Berbiztu-ete zan?

Jesu-Kristo berbiztu ezean geure erlijioa uskeria jitzake, diño Paul Doupa'k. Izan be Jesu-Kristo'ren berbiztundea da geure erlijioa edo uskeriaren oharri ta etimologia. Berau dala-ta, kristatzen arerioak alak eta lerak dagiez Jesu-Kristo'ren berbiztundea sinizatsua guztateko. Alpefik, beña, Euren esames guztiak, atxafia jo ta bitz apur bat eginde lotzen diran uin zaratatsuen antzera, egieren aitz gogofa jota bitz lufitsua burutzen dira.

JESU-KRISTO EGIZ IL ZAN

Golzparki edo Ebangelioa'k izuri da roan argiz itxututa edo. Amazortai gizaletan ez jadafez ez sinisgek, ez inok ukatu ez daben egia, ukatu dabe oraintxurateratzo adim nikeri. zaleren batzuk Zuok, diñoskue, bi bizi zare. Kristo berbiztu zala...? Amajka orotariko okaran biribil iruntziatzen izan dituzte kristar gaxuak... Kristo etzan il ta il ezik berbiztu bez.

Okaran biribil eukok sakatu gura daskuenak. Guzuz utzik ez el-dau ta okaran berau be ezta azur utsa, mamin apurien bat be ba-dauko. Berbiztuteko il beaz Biziz dana, ezin berbiztu. Oratitio Kristo etzala il diñoenak edo, Golzparki'k ez dabe irakurri edo ez dabe sinistuten eukak diñoenak.

Jesu'ek jasartu eban astihaldia beña, beste barik, gizonik osasuntsuena eraliteko (matari) gai zan. Eta Jesu'k astihaldia gajera, buruskunde, anke-fa jasan eban; gurutza sorbalidan eroala, ibiltailu luzea egin eban; esku-ohak zultatu eukazala, gurutzatik eskigila, bederatzi ordu egin zan. Anka ebagierako asmoz joan valokan gudarietako batek, il da ihusta, biotza atzamatillaz batetik besteratu eutsan. Gurutzatik jaisi, ushain gnez usaindu ondoren, eunez lotu ta izaran batuta, alzerik sartzen etzan ihobi-zokondoan sartu eban. Gaurko egia izan da, ezin ukatu Jesu'ren egizko eriotza.

Jesu'ren egizko erioz-ukatzetaz auraintxungo sasi-jakintzen batzuen as...

Asmo eřez bat

Pozik ikustekua da. "Euzkaldun irakurle batza, k, gure ikuntza, geroago ta mailagoren alde ari dan lan eřera. Pozik ikusten degu ere, bere asmo eřerari benetako euzkaldunak egin dio ten ařera, danak dakigu bada, Euzkera da dela, Euzkadi'ren zain ta gogoa.

Guztiok, euzkaldun guztiok bariatuak gaude, bere zabalakundera alegiñak egitura, bakizlak bere onaf aletxuagaz Euzkera, jaurerik, gogof ta aundia egiteko, ni ere aleginduko naiz al detan eron eřibilzen, bai itzez, ala idazkiz, azken au, nekez xamara bazait ere.

Ni beala, euzkeraz idazteko arazo onetan asko ikusten ditut, nere loguruan, egingo dutekala, bañan... ez omen dakite mundik edo nola asi.

Igarian ikasteo ere, lendabiz gure burua uretaratu beaz degu, eta gure ate xamara dagola ta, atzera egiten badegu, ez gara igarilari bilakak izango.

Euzkaldun irakurle batza edo beste alduanaren bateri ezkabide txiki bat egingo nioke.

Ez al derizkizute, oso ona izango litzakela, txikitari kristoietan erakusten z'guten "Manuscrito de cartas" en antzera, euzkerazko "formulario" bat, gert eskori ikutuz, euzkeraz idatzi nola dutenak, onela asi ditezten, beintzat?

Neure ustez oso boatekoa izango litzake azkorentzat.

B'ko A.

"LA CROIX" EK DAKARENA

Paris. - Ila onen 20'ngko. "La Croix" izpařingiak España'ko burukalidietako zertzeladak dakiz.

Guadalajara'ko bake-aldia erizaliek euren onerako izan dabenentz galdetut dan dau, eta izan be-grituen dan... artu ditugun izpařak adiratsen dabe-nez; paxisten gudalburu nausi Molak eguraldi txarrek dirala bide gudatsalak galdi dagozala diñoen bitartean, Madridetik Euzkalek auferakada sendoak egin dituzla adirazi dabe, Guadalajara'ko aldean Brihuega uria artuaz.

Brihuega artu ondoren beste eritxo batzuk be, euren artean Trijueque Go-burua'ren aldezi-ak artu ditue.

Ori ofeia izanik, ageribidea, Mijaja'rentzat erikak eskatu gaitan saria go-goan izan daigun. Mijaja gudalburua Madrid'eko Aldeztza Batzaren burua da.

makizuna da. Bere begiz Kristo' gurutzan ihusi eban Kenturionak aulante autortu eban. Gudariak, il da zalako zukuatu eutsan biotza. Paris'ek idazlialk eukak be Jesu'ren gorpua osu ez egien, ihobia ikufaz'u egin eban. Zaindariak imñi ebezan ihobian. Baña, zetarako jaraitu? Keltza, Tripón, Porfirio, Lukiano, Juliano, Plinio, Takido, Hierokles ta Kristo'ren arerio deunge guztiak ao bidez autortu daroe Jesu'ren egizko eriotza. Ezin ukatu, beaz, bere genean da on gizonak, Kristo'ren egizko eriotza.

JESU KRISTO EGIZ BERBIZTU ZAN

Baña ara nora jo daben geure arerioak il, bai, il zan diñoskue, ori ukatu ezina da Baña, berbiztu ez Jesu'ren berbiztundea txakur-amesa, gogo-jolas da. Sari-askotan geure biotze-ko gurari sutsuak irudimenak izate emon oi dautse. Eta orixe ta besterik ez da Jesu'ren berbiztundea jazo dana. Madalene, Kristo'ren mailtemindutari ala apostolo edo ikasle jakingial euren biotze-ko gurariak beteta ihusi guran... Kristo berbiztuta ihuditu yakien eta euren irudimenen baño bizi etzan Kristo'ri egizko bizi emon eutsen.

Ze polito, ezta, irakurle? Okaran onek be mamin apurien bat ba-dauko, baña geyena azur gogofa da. Aterdo onen ustez Kristo'ren berbiztundea atsekeri bat baña ezta, Zokim-kontua. Zorgiñik etzala esan neutsan atsekeri bat asafe imñi yatan, berak bere begiz ikusi ebal. Anbotoko damia-ta.

Madalene'ren burukomin bakafa ibiratzean, bere safatsen eban ari zara nok kenduko ete-tutsan zan. Barazaja ihustan, urduri ta kezkaux auxe eban eutsan: "Gorpua zauk osu ba-dozu, esagizuni nun imñi dozun". Geroago, emakume irudimen beroraren asmakizun bat ere zanentz jakinguran Kepa ta Jon biak biotara joan ziran. Emaus'era gotifun joyazana be bardin jazo yakien. Eta euri sinistu gura ez ta zirala, ikasle guztiak (Toma etzan ařen) agertu yakien, itzokaz agurtuaz: "Gentza zeuekin". Guztion ařez jan eban. Eta Toma burugogofak bere atzamarak Jesu'ren zaurietan sartu artean onen berbiztundek ez ebal si-nistuko ihospean, Kristo agertu ta eusen eutsan: "Sartu egizuz, Toma zeure atzok zeure zaurietan eta ez zaitze ihos sinisge izan. Zoruntzuak ikusi barik sinisai daroenak".

Asmakizuna... txakur-amesa... gogo-jolasa... irudimenkeria... Ez egi biribil, ukatu ezineko egi garua.

Bere berbiztundez adoretu ebanan Jesu'k ikasle koldarak, bere berbiztundez jakitundu ikasle jakingialk.

Berauzatik Jesu'ren berbiztundez alatz edo miraria autortu gura ez dabenak, alatz aundia goa oneste jazo-kun arifag auxe auortu beafian aurkitzen dira: Amabi arloket ladia zear idegi eban gidakuntza arifariaren alatz miraritsua.

ASTITXE.

ALEMAN EGAZKINLARI BIK DI

SOENA

Valencia. - Aleman egazkin bat jaur-ti dabe erizaleak eta bertako egazkin-lari doistar bi txikitatu ditue. Azal-pen mamintsurik egin dabe eta gero eukak izenpetu ditue.

Euren bariaz kontrako egitadak egin dabezala aitortu dabe, eta gizon ero-sizat artzea ez yake ats-gin. Españar erizaleak ondo artu eta ařera ona egin dautseja azaldu daroe.

"Gofiak" nortzuk edo-ta zelakoak diran, urentzat, era bakan eta nas-tuan azaldu dabe: "Nori su egin, gu-rentzat nar orixe, dana dalako izan, orixe da gofi."

Gure agindariak, Franco'ren muti-lakin gudatu nai penduan alipatu eus-kuen, eta alipatues guretat, agindua beste da, nagusi ofen menpean.

Paxisten artan, erizalien egazkinak bildur izua dautse, eta egazkintresna eta eruatzaileak be erizaliensak askoz oheak dirana etsita dagoz paxistak. Erkatzaileak agertzen eziran-tan egaz-tuteko agindua euskuen—diñoe aleman orke—, eta alkarfekin burukatzeko al-deitoko arisku-ufen gintzazantzan.

Azkenengo izpařak

Italiar gudariei billatutako agiri geyago. - Bake eguna. - Kataluña'ko krisis dalakoa ez da erabagiño egun bat edo bi auřetik.

ITALIAREI ARTUTAKO AGIRIAK

Madrid. - Guda-Zaingo'ko ifatetxe-tik idazki-agiri auxe irakurri zuten atzo gabeaz; Guadalajara'n artutako zura ondoen, paxistak gaidu ta er-kaldarak jaso duten idazki-agiria. Ona emen: Lenengo saildiko Aginta-ritza nagusia. "Lamas negras" biga-ren saildiko Agintaritzia.

Zeuen lepo utzi genizun botebea-řa egoki bete dezute, Zearoko garaipe-nez bete.

Zuen arerioak egundoko gudari-sail eta eragozpenik latzenak bideratu dizkitzute, baña, guztiak apurtu de-zute zuek. Erkaldefaren asmo ta eraso-nai guztiak luf-jota utzi dituzute. Eguraldiaren gordinari ardura gabe oman diotze auřepi Italia'ren seme jefot agertu dezute zeinen burua. Zeuen burua beste edozein milifafen mailaraino jaso dezute.

"Lamas negras": Italia'ren duin zerate eta "duce", aren duin. Zuen bu-ruzagiak, zuek gudukatzen ikusi zai-tuzten buruzagiak zorionak damaiz-kiztue.

Atsedan-aldiko egunok dituzute es-kuarte! Bizitu zuen kemena, gertu guda-izkizlak, eratu aldean beaf de-zenen guztiak, prest egon pñengo eki-naldietarako. Ziur rago zeinen mili-tar-kemena agertuko dezitena.

"Lamas negras", ek jobide bat bai-

Alemania'tik urten baño len, ařiri batzuk pismatu eragin euskuzean, Reich'en menpetik aldetu gelditzen gi-nala aitortuaz. Baña aitortzen ori, azal-keri utseko egitada genduan, Franco'ren agindupe geneokezan arteko alda eta lanak be, geure egitada agiritan aitzat artu eta idazten izan daskuenz-ta.

Falangetar eta efekete, beti betiko ari onen dira alkafi eztenka. Fran-co'k, esanak esan, ez el-dauka eřez ira-bazterik eřia bere alde eřpaltauka.

Malaga artu ondoren, Salamanca'n izan bide zan ibilketa-agerkume edo manifestazioetan, 500 lagun baño ge-yarorik ez ei-zan izan.

Diñoenek, Sevilla'n befogetamar egazkin aleman, ogetamar italiar eta beste jatefi batzuetakoak ogetamar egazkin dagoz.

AMERIKAR IZPAŘINGIAK ERIZA

Washington. - Amerikar izpařing-geyena españar erkaldef Gobi'rua'ren aldeko agertzen dira. Alcarria aldean italiar izan dituen zigor eta astinaldiak alipatu daroen, eta garantzia andia emon dautse buru-kaldi ofei.

ATOZTE ONGI...

Asturias'ko lufaldetik

"Atozte bai, atozte jentaltien gure aitzora, Asturias'ko aldean agurtu zoz-beken Euzko-gudari kementsuok." Auxe zan guk, zuek izkututzen ikusirik, emendik a'dentzen esan genizuten itz sortatxo; Atozte eřera!

Orixe zan gure biotz-barnetan gaur-ko kañojen duntotas bezain garatz ate-ra ziztaigun tapuada.

Maljo jarioka alkaf agurtu giñan une ařtan zuei luzatu genizutegun sor-tatxoarekin batean, goruntz jasoak ge-nitun biotz-begiak. Goruntz gure otol-ak, Goruntz beřina gure eskaintzak.

Gora, oso gora atenka, eskari oro: Gorkoaren jaguntza opa genizutegun! Eta Asturias'ko aldean igaro dituzuten egun gazi-min oien orduak, urteak be-zelatsa izan zaitzigu. Luzeak...

RATALUSA'KO KRISISA

Barcelona. - Atzo gozean Generali-tateko lendakari jaunak ikefak-ikef artu zituan; bere eguneroko bete-baer guztiak bete zituan; baita Go-bernuko krisisari buruzko urritidatzi batzuk ere jaso.

Compans jaunak, gaitera, Terre-delas eta Comerera arduradun jau-nakin ere jardun aldi bat egin zuan. Beti of bezela, oraingo onfan ere krisisak lizbidet ugaru sortu du Ba-zafetan.

Era guztielako beřiketak izan dira. Afatsaldez, izpařkariakin egon zan lendakari ta...

-Atzo esan lakoaz gaitera, ez di-zutete ezer esan beřik—esan zuan Compans jaunak. Apuf bat peroxea-goo oaf luze bat eskuratuko dizute.

Iluabafarako, galdet erantzunka asi ziran. Lenengo Serra Hunter jau-nak ots egin zuan, Kataluña'ko aldun-batzako ordezkariak. Salvet jau-nak ere anbe izan da U. G. T.'ko or-dezkari batekin ere egin zuan jardunaldia, baita C. N. T.'ko batekin ere.

ATOZTE ONGI... Asturias'ko lufaldetik

"Atozte bai, atozte jentaltien gure aitzora, Asturias'ko aldean agurtu zoz-beken Euzko-gudari kementsuok." Auxe zan guk, zuek izkututzen ikusirik, emendik a'dentzen esan genizuten itz sortatxo; Atozte eřera!

Orixe zan gure biotz-barnetan gaur-ko kañojen duntotas bezain garatz ate-ra ziztaigun tapuada.

Maljo jarioka alkaf agurtu giñan une ařtan zuei luzatu genizutegun sor-tatxoarekin batean, goruntz jasoak ge-nitun biotz-begiak. Goruntz gure otol-ak, Goruntz beřina gure eskaintzak.

Gora, oso gora atenka, eskari oro: Gorkoaren jaguntza opa genizutegun! Eta Asturias'ko aldean igaro dituzuten egun gazi-min oien orduak, urteak be-zelatsa izan zaitzigu. Luzeak...

Aldi luzea, luzeak, igaro dezute etxetik at. Denpora ortan igarotako, garatzai-diak, noski, zuen eramanpideari itze-gokiak dituzute. Zearo birindu nai izan zaitzute. Bañan, zuek bezelako guda-riei dagokien eran, zantzu osoz ta bi-kaintasun arifagiz, ekaitzari arpegi go-gor ta kopeta beltz aur emanaz diran-zute.

Euzko-gogoa itza'du nai izan dute-nen ařgin oro ezereztuaz, trebe ta mardul, kaitzatu zimelaren gixako izakia dan buřa ařez-aure ta tinkatu-rik eřeribi dezute.

Euzkotaroen edestia edertuko duan sortatxoaren lokafia zuek estutu de-zute: hili zoragarizko lore mordoxke-aren geyia ihorik puskatuko ez duan eraz ipintzea jortu dezutelarik.

Beřondaitzela, zahetan pil-pilka euzko - odola eskeintzen zenutelarik, "laxter arte" esanaz aguf zefiguten gudari leial oro.

Habetz ta erdi igaro ondoren gaur, oraatik, gure artean zaitzute. Zuen lana onireten duan eřia, itxoiten or-duntan egon zaitzute. Ta ofenbesteko ostetza artean, txistolik etzan. Aste Donapen barneri dagokion idiltasun jakon-sakona nabari ziteken. Kristo, kurutzegun litzet josi zuten garañ ingu-ruan bai'zenetozten...

Ořegatik, euzko oituran zamak ba'dirantela eraku-tiaz, txistolik ere ez; itxiltasunak toki. Eřia lizil; bañan zuek ere afo etofi beaf zenuten ařen, apařtasuna zenuten iku-riz, Zintzotasunak pultzata edo... etze-

ABERÍ EGUNA

Gizonaren biotzean, su beroena maitasu-na. Maitasunetan sutsuena jaungoikoaren-ganako beđi; ta uřengo Aberiarenat.

Donoli, zeru goira duana beroena, aufo-nengo ta leue; ura irixteko garbi, sutsua luf aldi ontakoak: Aberiaren luf puxka edefaren maitasuna bigafen.

nuten zenbaitek bezelako afokeri ta buru-azalketaren ametsik. Bafen-mi-nak zenekartzuten. Bafena jertu zo-rian alpeka.

Zuekin batean emendik luza geniz-ten aguf ařtzale agoktoren utsunea zenekartitan ordea, ja zuen bafen-mi-nan sortzale zirikalariek biotza zaria-rako zaurituan, nola ba ifipafe goxo ura agertu!

Zuekin batera ufutira juan tziaran analen zahak sorturiko odol-efekatzo aiek zemaizuten min mña gordetzen gaita ziztaizuen. Gizonen gixa eřori-tako alek... begiko nini erditzen zene-kartzituen...

Azalez ta mamiz benetako euzko -jruidiak ziruzuten. Goragaria benaz, zuen makurtasuna!

Atozte bai, zorionean gure aitzora. Asturias'ko lufaldera juan zifaten orok ez ba'zaitzute ere, artu beřio analatetako eduki oi degun aguf be-zeřena (1).

Orduan bañore tapuada gafatzagoak nabai litzetke gure artean ta. Jaso gora, oso gora, gure Jaun Al-tsuaren alderdira zuen biotz begiak. Eba otol Gorkoari. Zuek deuzten agort zefiñalako eskeintz ituria, Beretzat beđi.

Sinismena zindo. Garatiz itxaropen-ez eskier. Zorion ametsak... eultsi! Ta egunen batean, zuen leialtasunari dagokion saria, biotz-zabal oien mun-mufetan izango dezute.

Aguf, ta ongi etofi ordu onean.

Asturias...! Oñ of gudari ta Aberi zifopa askoren il eřia. Asturias...! Saseta aundiarren azkena. Asturias...! Euzko-sendi prankoren ondamen gogangaria. Otol dagigun au jauři diranatzaz.

ILINTXA

(1) Baita artu beye EGUNA'ren agu-fik samfena. Atzo gabeaz Bilbao'ko txai-detan ikusi genduzan "Amayur"ko mu-tillak, pozeiko malko samfak igasi ya-kuzan nasalean beřa. Eřiak, ondo iraba-zirik eukien ařera analokofa egin eutsen eta bai gogoz txalotu be. Egun egokian eldu dira, Aberi'Egunian, danon pozkafi dan egunian. Ospatu beye gure gudari bu-laritsubok, ondo irabazirik daben atsedena artuki.

Ondo-etofia "Amayur"ko gudariet.

Euzkoak —pozgař— sinismenaren argia jaungoiko Eřilea, gurtu ta maite degu. Egin beřetan ařena, beřa. Ontaroko gurtia.

Eta Jaturaren eskuetatik ateratako izaki ta gauz guztiak, geure itatearen jagun tzeale jafarik dira, eman zaitzigu jagun eginbeřik ařenekoa zintzo ta ondo be-tetzeko.

Gure izatea, euzkoa da. Ala'emanu di-gu, jaungoikoak. Gure maitasunetan bigafen, euzko-izateak beaz du, beaz.

Maite dezagun euzko-izatea, Maite dezagun, Aberia, Euzko Aberia.

Gogo ta soñ, euzkoak gera. Zelaian zabai diran loretxoak, usai, mar-goetatik beřei izentatu ta batu oi dituzte, udabeřiko lore pilan.

Txorinok, noski, bere eazupafiak azal-gafi ta agirian erabili oi ditu. Loretxo polit usaitasun erakutsi nalan ten ten beř burutxoak...

Gur... euzkoak gera, ta... azaltzen lo-tsatu?

Ezaugarrietan berezia, gogo edo anima-koa beđi. Jaungoikoaganako maite-kutunak gur euzkotatunaren agiri bereřena.

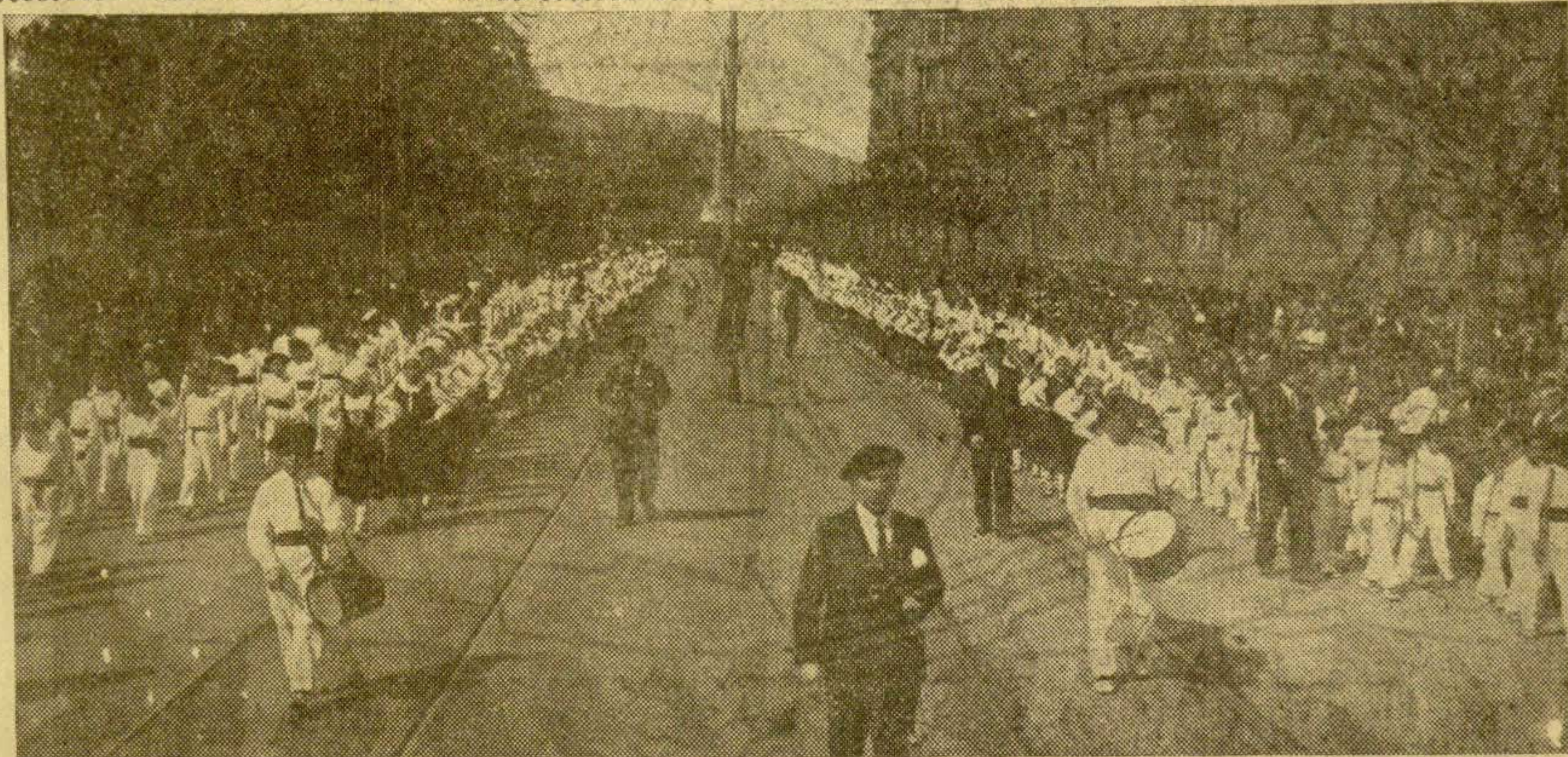
Azalek, beřiz, mintzara edo itz-kuntza izan beđi, ezin ukatutako gure iza tearen lore edefa.

Euzkera... Afosi zuri-gofaren usai goxo baño ere usai garbiagoa duan euzkera; txorin abes-lariaren txifioa beřa baño ere, belatiak ategintsuago duan euzkera; eřia beřa ba-ño ere eřpaktetan goxoago dan euzkera...

Euzkotu eřiten ba gera, Aberi, Euzko-di biziko da.

Eta ospatu gopezakegu Aberi Eguna.

IXAKA

Bilbao, Lenengo Aberi-Eguna'ren eřetasuna! Milaka gastetzu ostetza andien ařetik, Aberiaren etorkitzuna diranok abefi-mñetan Euzkadil goratzen dabe.

Aberkide guztiei oñak

Begoña'n eta San Mames'en nola ibili bear

VI'gañen Aberi-Eguna

(Lenengo ofialdetik dator.)

GAURKOAK

Biribilketa itungeak izango dituzu goiz onan ere. Bart asiera alai izan zuten jayak. Gaurkoak, VI'gañen Aberi-Eguna'k. Begoña jai gogoangari, edef eta gurena izando dau asiera. Txartelak, Paskoako txartelak jendeak pozik eta afetaz jaso ditu, eta bete ere bai. Gaur, Begoña'n jaunartzerakoan, txarriak orek leku berezian utzi bakoitzak.

BEGOSA'KO ELEIZAN

Oñak
Zortziretan asiko da jaupa. Abes-
ti-izkiak eleizako atetan zabalduko
ditue.
Erdiko bidea eta alboko biak, utsik
egon beaf dabela jakin bezate aber-
tzale guztiak.

MEZA NAGUSIA

Amar eta erdian izango da. Iku-
fundunak, amafetarako Euzkadi-Buru-
Batzafe'ren etxeafuean begoz.
Gorulariak eta espadatantziarik,
Arana-Goiri'ren kalean, eta zelayan,
leku bereziaren alde bietan jai be-
i.
Aberkideak, onela: lenengo doake-
zanak, joko zelayan eta au bete on-
dorean, jarlekuan.

AGINDUAK BETE

Adirazi ditugun aginduak, eta le-
ku bakoitzean arduradunak agindu
dagiena, aberitzale orok osoro eta
zintzo beteko dituen uste bete da-
be gure agindariak, jayo eraz eta ja-
sean ospatuaz, ezetarik okefik izan
ez dedin.

FRESKIZUNA, AREATZAN

Euzko-Eresbatza'k jotaldi bikaña
izango dau Arenal dalakoan. Ona
emen egitaraua.

Lenengo ekitaldia

1. "Euzkal Efiko abestijak", biri-
bilketa, J. Franco'rena.
2. "Euzkal-Efia", obertura, Fran-
co'rena.

Bigar'na ekitaldia

1. "Espadatantza", lenengo, San-
tiago'rena.
2. "Txorta euzkara" (I), Gaina'
rena.
3. "El caserio" (preludio), Guri-
M'rena.

SAN MAMES'EN

Euzko-afantzale bulartsuei gorasa-
fe ta omen agufaz, kirol-jai bikaña,
iru ta erdian.

Kirolarien erakusketa,
Palankariak,
Lasterkariak,
Arijasotzaleak,
Jai-Eskeintza,
Aizkolariak.

"AMAYA" ARIAGA'N

Afalsaldeko iru ta laurenetan bata,
eta bestea, sei ta erdian izango dira
"Amaya" antzezkiunak.

ESKALEAK

Emakume liranak izango dira ba-
zen jardungo dabenak.

BEGOSA'KO MEZEA

Goizeko zortziretan asiko da.
Erdiko ibiltokitxo, utsik egongo
da.

Jaunartzera duazanak erdiko ibil-
tokitik juango dira ta jaunartu os-
tean euren tokietara eleiz-ertzetako-
latik biurtuko dira.

Begoña'n abesti-ofitxoak banandu
egongo dira.

Efiak bakafik abestuko dau.
Mezatan, altara-ondoan, oneitxek
egongo dira.

Ebangelio edo Goiparki-aldean,
Euzkadi-Buru-Batzafe'koak eta Euz-
kadi'ko Gobernu burukideak.

Idazti edo Epistola alderdian, Bil-
bao, Abando, Deusto ta Begoña'ko
Uri-Buru-Batzafe'takoak, Aldun Aber-
tzaleak eta Bilbao'ko zinegotziak.

SAN MAMES'EKO MEZATARA

Mezatara lau ikufin eruango dira:

Bilbao, Abando, Deusto ta Begoña au-
zodi bakoitzak bat.

Tkurinak eta ikufundunak amafeta-
rako Euzkadi-Buru-Batzafe'ko Lando-
letan (Gran Via, 41-2) egon beaf dabe.

Euzkadi-Buru-Batzafe'ko Buruki-
deak, Bilbao'ko Batzoki ta Euzko-Gas-
tedietako Artezkariak, Emakume-Bat-
zetako Artezkariak, Bizka ta Euzka-
di Alderdi Eparkitza'ko Eparkariak,
Aldunak eta Bilbao'ko zinegotziak,
goizeko amafetako Gran Via'n, 41'gn.
etxeko 2'gn. etxoñean egon beaf da-
be, ortik San Mames'era alkarekin
juan daitezcan.

Gorularj ta iruleak Arana-Goiri'ren
Uribidean egongo dira amafetako;
San Mames'en lendakari-toki alde
bietan jariko dira.

Efitafak zelaian arduraz ta aber-
tzaleoi yagokunez belbiltz.

Altara inguruan, erdiko ikustokian,
abeslari-zuzendariarentzat toki bere-
zi bat ipiniko dabe.

Meza-entzuleak talde biten batuko
dira, altara-eskef-eskumean. Eres-zu-
zendariaren oñei men egingo dau-
tse.

Aberi-Egunean, nasterik bage, ba-
kotxa berari yagokonez belbil.

Bakotxa zelan ibili nork esan izan-
go da-ta, ofetarako aukeratu ta izan-
go diranei men egin begiue guztiak.

San Mames'eko mezatan nor nan
egon adierazoko dauan' iragarria,
ikusi daiken tokian ipiniko da.

MAFAZIA

Mafazia dagon tokiak lendakari-
zarentzat izango dira: Lendakari-
za ori oneitxek osatuko dabe; Gober-
nuko burukide batzuk, Euzkadi-Buru-
Batzafe' ta Erki-Burukideak, Aberi-
Eparkitza'koak eta Erki-Eparka-
itza'koak, Aldunak, Bilbao'ko zine-
gotzi edo konzejalak, Bilbao, Abando,
Deusto ta Begoña'ko Uri-Buru-Batza-

fekoak, Bilbao'ko aberitzale-batzetako
Artezkariak.

Gurutaz orndutako uneetan guda-
riak egongo dira ta eñai biren bitaf-
leak, aruntz-onuntz ibili daitezcan, ibi-
li beafa dabenak, utzik geratuko di-
ra. Erai bitartean inor ezin egin dai-
ke.

"Itxarkundia" Bermeo'n

Izparingi EGUNA ontara
bertso batzuk bialtzeko
deya orixen etofiya da
nubaitetik ner:ako;
bayez agindu niyon berari
ta eznaio utzi:ko
gogotxo pisika bat baneukan niki
lengo lanari eltzeko.

Nola gabiltzan aspaldi ontan
lantegi onitziak
oitura auxen g...o danik
ez gaude bada e...ak;
neka aundirik ezdu izaten
bertso batzuek jartziak
guda onex:ak nastuta utzi
dizkigu bada guztiak.

Izparingia euzkerazkoa
nola degun ateria
gure izkuntza itz egitia
dimentzat degu oña;
onixen berai zabaldi biar
diyogu bada biria
ta pisika bat postutzen zaigan
Amatxo Euzkal-Efia.

Eñi onetan ezaltzen gera
oraingo aldi onetan
jendia lasai ibiltzenda
pafa pafa kaltetan
erarik ere ez dagojako
baletxore tabernean
aspaldi ontan kolpe aundirik
ez degu egin zututan.

Guretzat gutxi izaten dira
emengo zurut dan-danak
zerpatik jaten ditugulako
gure eta bes:erenak,
tripa zulora aguro saftu
nola txafak eta onak
emen jendiak, gu maniatzen
orain badauzka lanak.

Afantzaliak ekaftzen dute
araya arapatu ta
balta dirua golanki astu
gudarjaldi salduta;
gosiak ezta b here jartzen
tripa zulua beteta
aurki guztiok mendia aldera
patrika danak ustua.

ZOROTZ.

"Itxarkundia,"ko gudari.

